

OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA...

Sylwetki polskich jeńców wojennych
obozów w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku
zamordowanych przez NKWD wiosną 1940 roku,
upamiętnionych w Kadynach koło Elbląga
w 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Gdańsku

Koordinacja wydania

Krzysztof Drażba, Urszula Roguska

Redakcja i korekta

Roksana Blech

Projekt graficzny i skład

Mateusz Zajder

Fotografie zamieszczone w publikacji pochodzą

ze zbiorów Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
oraz publikacji *Ocaleni z niepamięci. Losy polskich jeńców wojennych
obozów NKWD w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku*, oprac. M. Herman,
Jadwiga Lipińska, Emilia Maćkowiak, Celina Riedl, Maria Urbanowicz,
Barbara Ząbczyk-Chmielewska, red. E. Rusak, Gdańsk 2001

Na okładce

zdjęcie polskich jeńców wojennych w 1939 roku
ze zbiorów Archiwum IPN

© Copyright by Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Gdańsk 2020

www.ipn.gov.pl

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddział w Gdańsku

OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA...

**Sylwetki polskich jeńców wojennych
obozów w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku
zamordowanych przez NKWD wiosną 1940 roku,
upamiętnionych w Kadynach koło Elbląga
w 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej**

Biogramy opracowane na podstawie:

*Ocaleni z niepamięci. Losy polskich jeńców wojennych obozów NKWD w Kozielsku,
Ostaszkowie i Starobielsku, oprac. M. Herman, Jadwiga Lipińska, Emilia Maćkowiak, Celina Riedl,
Maria Urbanowicz, Barbara Ząbczyk-Chmielewska, red. E. Rusak, Gdańsk 2001*

GDĄŃSK 2020

Spis treści

Bielski Antoni	7	Markiewicz Antoni	32
Bieńkowski Władysław	7	Martyni Witold	33
Błaszak Wincenty	8	Massalski Piotr	34
Błędzki Brunon	8	Mazurkiewicz Stefan	34
Borysławski Mikołaj	9	Mielcarzewicz Józef	35
Bossy Piotr	10	Moroz Mirosław	37
Brózda Bolesław	10	Nahrebecki Karol	37
Buczek Tadeusz Karol	11	Obuchowicz Witold	38
Cieplak Witalis	11	Okulicz Anatoliusz	38
Czerski Wojciech Roman	12	Orłowski Henryk	39
Czumakow-Czumakowski Paweł	13	Paliwoda Jan	39
Dela Stanisław	14	Rączyński Julian	40
Dziewulski Zdzisław Zygmunt	14	Rzeszutko Franciszek	40
Gacki Zygmunt Aleksander	15	Siwiec Marian	40
Gawenda Tadeusz	15	Songin Leon	41
Godziszewski Piotr Wiktor	16	Suroż Włodzimierz	42
Gorski Waclaw	16	Szajda Piotr	42
Gosieniecki Zygmunt Juliusz	17	Szefer Tadeusz	43
Gotkiewicz Jan	18	Szyda Tadeusz	44
Grabowski Stefan	19	Szyszkiewicz Jan	44
Grizer Bolesław	19	Tabaczyński Andrzej	45
Hartman Stanisław	20	Tarnowski Zygmunt	46
Hryniewicz Władysław	20	Tkaczyk Borys	46
Jagi Jan	21	Trocki Jan	46
Janik Jan	22	Turzański Jan	48
Kałużny Józef	23	Tustanowski Romuald	48
Kempczyński Tadeusz	23	Urban Kazimierz	49
Kiewlicz Czesław	24	Walkiewicz Stanisław	49
Konieczka Edmund	24	Wehrstein Władysław	50
Korowajczyk Leonard	25	Werecki Piotr	50
Kostrzewa vel Kostrzewski Stefan	26	Wierzbicki Waclaw	51
Krześniński Mieczysław	26	Winiarski Ignacy	51
Kuczewski Bronisław Zygmunt	27	Winowski Karol	52
Kuliński Stanisław	27	Wiśniewski Stefan	53
Lech Daniel	28	Witkowski Kazimierz	54
Lipiński Włodzimierz	29	Wysocki Waclaw	54
Ławnicki Ryszard	30	Wyszyński Juliusz	55
Ławrynowicz Seweryn	30	Zakrzewski Józef	56
Malawski Tadeusz	31	Zaprzański Edward	57
Marczak Waclaw	31	Zarytkiewicz Ludwik	58

**OCALIĆ
OD ZAPOMNIENIA...**

BIELSKI ANTONI [1897–1940]

PORUCZNIK, URZĘDNIK

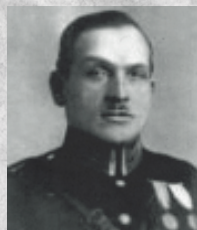
Urodzony 10 czerwca 1897 r. w Mścislawiu. Syn Andrzeja i Katarzyny z Sapryków. Otrzymał przydział do 50. Pułku Piechoty Strzelców Kresowych w Kowlu. Tam mieszkał i pracował do wybuchu wojny. 23 marca 1940 r. został aresztowany przez NKWD i wywieziony na Wschód, gdzie wszelki ślad po nim zaginął. Jego rodzinę również wysiedlono do ZSRR. Odnaleziony na tzw. Ukrainie Liście Katyńskiej, na której figuruje pod nr. 043/2, poz. 85, s. 169. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego córka Helena Chodkiewicz (zm. 1999) była członkiem Rodziny Katyńskiej w Gdańsku.

BIENKOWSKI WŁADYSŁAW [1891–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 6 lipca 1891 r. w Lipiankach (pow. Chełmża). Syn Jana i Teofili z Brzóskowskich. Pracę w policji rozpoczął w komisariacie w Białej Krakowskiej w woj. krakowskim, w stopniu starszego posterunkowego. Odznaczony Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości. Do 31 sierpnia 1939 r. mieszkał i pracował w Białej Krakowskiej. W nieznanych okolicznościach dostał się w ręce Sowietów i został osadzony w obozie w Ostaszkowie. Rodzina poszukiwała go za pośrednictwem PCK w kraju i za granicą. Jedynie z Anglii nadeszła wiadomość, że był więźniem Ostaszkowa; o jego dalszych losach nic nie wiadomo. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Ostaszkowie z 16 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 033/2, poz. 21, s. 202, akta nr 158. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Był żonaty z Heleną z domu Twardzik, z którą miał dwoje dzieci: córkę Janinę i syna Kazimierza, członków Rodziny Katyńskiej.

BLASZAK WINCENTY (1894–1940)

PODKOMISARZ STRAŻY GRANICZNEJ

Urodzony 8 maja 1894 r. w Buffalo (USA). Syn Wojciecha i Franciszki z Wesołowskich. Miał wykształcenie zawodowe kupieckie. Służył w Służbie Granicznej w stopniu plutonowego. Od 1919 r. przebywał w Wysokich Wierchach koło Torczyna, skąd został przewieziony do Szepietówki. Rodzina nie otrzymała od niego żadnego listu, jedynie z ustnego przekazu kolegi, z którym przebywał, wiadomo, że około 16 listopada 1939 r. przewieziono go do obozu w Ostaszewie. Jego bliscy do 29 grudnia 1939 r. przebywali na terenach zajętych przez Sowieców, były to kolejno miejscowości: Uściług, Włodzimierz, Kowel, Hrubieszów, Bydgoszcz. Żona Anna z córką Heleną intensywnie go poszukiwały, jednak bez rezultatu. Dopiero po otrzymaniu przez Rodziny Katyńskie wykazów NKWD ustalono, że figuruje on na wykazie jeńców obozu Ostaszew z kwietnia 1940 r. pod nr. 051/2, poz. 5, s. 304, akta nr 6044. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Pamięć o nim zachowuje córka Helena Stencel.

BLĘDZKI BRUNON (1899–1940)

MAJOR

Urodzony w 1899 r. w Tereszewie (woj. pomorskie). Syna Jana i Marii z Szydzików. Szkołę Podchorążych ukończył w Toruniu, następnie od 1923 r. służył w 63. pułku piechoty w Toruniu, skąd w 1924 lub 1925 r. został przeniesiony do batalionu czołgistów w Grodnie. Początkowo pełnił obowiązki dowódcy 2. kompanii czołgistów w stopniu porucznika, a następnie, w latach poprzedzających wybuch wojny, był adiutantem dowódcy batalionu. Tuż przed wojną awansowany na stopień kapitana. W 1935 r. w Grodnie ożenił się ze Stefanią, której losy w okresie okupacji i tuż po wojnie nie były początkowo znane. Dopiero w *Słowniku uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939–1945* (Warszawa 1988, s. 42) ukazała się następująca notatka: „Błędzka Stefania, «Misia» (26 X 1911 – 29 IV 1943), zam. w Warszawie, żona oficera WP; w konspiracji czł. Tajnej Armii Polskiej, łączniczka d-cy Tadeusza Dobrowolskiego ps. «Tadeusz», aresztowana 18 lub 20 IX 1940 r. w cukierni przy ul. Moniuszki, przeszła ciężkie badania w Al. Szucha, więziona na Pawiaku. 22 IX 1941 wywieziona do Ravensbruck, tam zastrzelona”. Wzmianka o jej bohaterskiej śmierci warta jest w książce Urszuli Wińskiej *Zwyciężyły wartości* (Gdańsk 1992, s. 75): „Zabrano Stefanię Błędzką. Dowiedziawszy się o tym biegnę za nią. Stenia świadoma tego, że idzie

pod ścianę śmierci na rozstrzelanie, odwróciła się do mnie i zawołała: – «Niech żyje Polska!». To były jej słowa pożegnania – tego dnia została wraz z innymi więźniami rozstrzelana”. W broszurce wydanej przez Niemców w okresie okupacji wśród oficerów polskich zamordowanych przez Sowieców w Katyniu figurowało nazwisko Brunona Błędzkiego. Podano też, że przy jego zwłokach znaleziono papierosnicę z wygrawerowanym napisem: „Ukochanemu Brunosiovi na pamiątkę zaręczyn – Stenia”. Na *Liście Katyńskiej zaginionych jeńców z obozów rosyjskich Kozielsk, Ostaszków i Starobielsk...*, sporządzonej przez jedno z biur w Dowództwie Polskich Sił Zbrojnych w ZSRR, opracowanej na podstawie relacji jeńców ocalałych z trzech zlikwidowanych obozów, figuruje „kpt. broni pancерnej Brunon Błędzki LZK” – oznacza to, że jego nazwisko podał ocalały towarzysz niewoli, który przebywał w obozie w Kozielsku. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 r. (legitymacja nr 12258), a także Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” (legitymacja nr 2-94-62). Na liście jeńców wojennych NKWD z 20 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 040/3, poz. 95, s. 561. Jego siostrzeniec Zdzisław Betlejewski jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

BORYSŁAWSKI MIKOŁAJ [1901–1940]

KAPITAN

Urodzony 1 grudnia 1901 r. w Ostrowitem (woj. poznańskie). Syn Ignacego i Leokadii z Ciesielskich. W latach 1923–1927 studiował na Wydziale Mechanicznym Wyższej Szkoły Technicznej Wolnego Miasta Gdańska. Tak jak większość polskich studentów należał do Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej „Bratnia Pomoc”. Był również absolwentem Szkoły Zgromadzenia Kupców miasta Łodzi. Przygotowanie wojskowe uzyskał w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim, którą ukończył w 1927 r. jako podporucznik rezerwy. Był pracownikiem polsko-włoskiej spółki Polana w Pabianicach. Jako porucznik ze starszeństwem od 19 marca 1939 r. został przydzielony do 4. Pułku Artylerii Ciężkiej. Po wybuchu wojny dostał się do niewoli sowieckiej i osadzono go w obozie w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. Jego zwłoki zostały zidentyfikowane podczas ekshumacji PCK (AM 1917); znaleziono przy nich list, pismo urzędowe i kartę szczepień. Na liście jeńców NKWD obozu w Kozielsku figuruje na s. 398, poz. 47. Był żonaty z Ireną z domu Gendaszewską, z którą miał syna Zdzisława.

BOSSY PIOTR [1901–1940] **ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ**

Urodzony w 1901 r. w Koźlu (pow. Kolno). Syn Maksymiliana i Julianny z Wykowskich. Swoje życie zawodowe związał z Policją Państwową jako przodownik. Do wojny mieszkał z żoną Kunegundą, synami Janem i Bronisławem oraz córką Joanną w Zarębach Kościelnych. Aresztowany przez NKWD i osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku. Żona wraz z dziećmi spędziła okupację w Ostrowi Mazowieckiej. Po wojnie przenieśli się do Gdańska, gdzie do dziś mieszka jego syn Bronisław. Żona Kunegunda zmarła w 1994 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 20 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 038/4, poz. 19, akta nr 4223. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Członkami Rodziny Katyńskiej są: syn Bronisław, córka Joanna i wnuczka Magdalena.

BRÓZDA BOLESŁAW [1912–1940] **PODPORUCZNIK. URZĘDNIK**

Urodzony 14 maja 1912 r. w Krakowie. Syn Wojciecha i Agaty z domu Sitko. Po ukończeniu szkoły handlowej mieszkał i pracował jako urzędnik w Krakowie. Związek małżeński z Joanną zawarł w 1939 r. Przydział wojskowy otrzymał do 27. pułku piechoty w Krakowie. Po wybuchu wojny, udając się do swej jednostki w kierunku Lwowa, w bliżej nieznanych okolicznościach dostał się w ręce Sowieców. Pozostawił żonę i siedmiodniową córeczkę Grażynę. Wiadomość o pobycie w jenieckim obozie w Kozielsku jego rodzina otrzymała w październiku 1939 r. List zawierał słowa wielkiej troski i miłości do najbliższych. Po wojnie żona rozpoczęła poszukiwania przez PCK w Londynie, skąd otrzymała wiadomość, że nazwisko męża znajduje się na liście zaginionych z Kozielska. Na liście jeńców wojennych NKWD z 4 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 014, poz. 26, s. 401, akta nr 3108. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Żona Joanna Brózda-Kosiarska i córka Grażyna Brózda-Teleszyńska, doktor nauk humanistycznych, są członkami Rodziny Katyńskiej.

BUCZEK TADEUSZ KAROL [1904–1940]

MAJOR, LEKARZ

Urodzony 7 lipca 1904 r. w Jedliczach (pow. Krosno). Syn Stanisława i Zofii. Zmobilizowany we wrześniu 1939 r., przebywał na Kresach Wschodnich. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej i został osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku, skąd rodzina otrzymała kartę pocztową z datą 30 listopada 1939 r. Okres okupacji jego bliscy spędzili w Generalnej Guberni. Żona poszukiwała go przez MCK, lecz bez rezultatu. Dopiero w 1990 r. na podstawie otrzymanych wykazów NKWD ustalono, że znajduje się on na liście ofiar katyńskich pod poz. 80. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” i odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego żona Amanda (zm. 1997) była członkiem Rodziny Katyńskiej. Do Stowarzyszenia należą córka Ida Tempska, lekarz medycyny.

CIEPLAK WITALIS [1906–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 15 listopada 1906 r. w Aleksandrowie Kujawskim. Syn Aleksandra i Stefanii z Łuszkiewiczów. Był pracownikiem urzędu skarbowego w Kaliszu, gdzie mieszkał wraz z żoną Jadwigą i córkami Grażyną (ur. 13 VII 1934) i Barbarą (ur. 5 VIII 1935). Przydzielony do 29. Pułku Strzelców Kaniowskich w Kaliszu, we wrześniu 1939 r. został skierowany do Kielc, skąd wyruszył na wojnę. Wzięty do niewoli przez Sowieców po 17 września 1939 r.; osadzony w obozie jenieckim NKWD w Kozielsku. Listy z obozu nie dotarły do rodziny, prawdopodobnie dlatego, że wszyscy najbliżsi Cieplaka zmienili w tym czasie miejsce zamieszkania. Żona Jadwiga z córkami przeniosła się na początku wojny do mieszkania swoich rodziców, również w Kaliszu, a następnie w lutym 1940 r. do teściów, znajdujących się już w Warszawie. Rodzice Witalisa byli mieszkańcami Poznania, jednak 5 grudnia 1939 r., wraz z córką Urszulą, zostali wysiedleni przez Niemców do Generalnej Guberni, do Ostrowca Świętokrzyskiego, skąd jeszcze w tym samym miesiącu przenieśli się do rodziny w Warszawie. Poznańskie mieszkanie zostało zaplombowane. Bracia Witalisa, Mirosław i Przemysław, harcerze działający w Pogotowiu Harcerskim w Poznaniu, wkrótce dołączyli do rodziców. Siostra Irmina Dąbrowska z mężem Ludwikiem 23 października 1939 zostali wyrzuceni z poznańskiego mieszkania, które zajął niemiecki policjant. Początkowo znaleźli schronienie u rodziców Irminy, a po ich wysiedleniu – u rodziny Ludwika, którą także wysiedlono z Poznania. Ostatecznie w grudniu 1939 r. trafili

do Warszawy. Bracia Mirosław i Przemysław kontynuowali pracę konspiracyjną w Warszawskim Pogotowiu Harcerskim, później w Szarych Szeregach, w których działały również siostry Irmina i Urszula. Mąż Irminy był żołnierzem AK. 29 grudnia 1943 r. zmarł ojciec Witalisa. W powstaniu warszawskim zginęli porucznik Ludwik Dąbrowski, pełniący funkcję zastępcy dowódcy Batalionu „Chrobry I” na Starym Mieście, oraz brat Mirosław, ps. „Giewont-Mały”, który był dowódcą III kompanii Batalionu „Zośka” i walczył na Starym Mieście (odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy i dwukrotnie Krzyżem Walecznych). Przemysław walczył w kompanii „Giewonta”, a po śmierci brata wraz z pozostałymi harcerzami przedostał kanałami do Śródmieścia, gdzie brał udział w walkach i spotkał się ze swoją chorą na gruźlicę żoną, Hanną. Następnie razem znaleźli się w obozie w Pruszkowie. Hanna zmarła w 1945, Przemysław – w 1980. Żona i siostry Witalisa nie brały udziału w powstaniu, opiekowały się ciężko chorą matką i czwórką dzieci – córkami Jadwigą i Witalisa: Grażyną, Barbarą, cierpiącą na wiele chorób dziecięcych dwuletnią córką Urszuli – Zofią, a także wymagającą szczególnej opieki dwuipółletnią córką Irminy – Ewą. Dzięki tej opiece wszystkie dzieci przeżyły. Matka Witalisa zmarła w 1955 (na raka wątroby), żona Jadwiga – w 1993, siostra Urszula – w 1992. Wciąż żyją siostra Irmina i jej córka Ewa, córki Witalisa – Grażyna i Barbara (obie zamężne) – oraz córka Urszuli – Zofia. O odkryciu przez Niemców Zbrodni Katyńskiej rodzina dowiedziała się z warszawskich gazet w 1943 r. Ciało podporucznika Witalisa Cieplaka zostało znalezione podczas pierwszej ekshumacji dokonanej przez Niemców w Katyniu w 1943 r. (nr odnalezionych zwłok: AM-559). Szczegółowe informacje starano się uzyskać za pośrednictwem PCK, lecz bez sukcesu. Rodzina podejrzewała, że zamordowano go 30 kwietnia 1943 r. Taką datę podał też Urząd Stanu Cywilnego w Kaliszu, w dokumencie nr 716/1947, wydanym 29 sierpnia 1950 r. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Kozielsku z 4 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 017/1, poz. 56, s. 420, akta nr 2783. Siostra Irmina Kowalska jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

CZERSKI WOJCIECH ROMAN [1910–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 28 lutego 1910 r. w Białej Podlaskiej. Syn Stanisława i Marii Kemieńskiej. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w 1934 r. ukończył Wydział Mechaniczny Państwowej Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, uzyskując dyplom oficera mechanika Polskiej Marynarki Handlowej. Pracował w Żegludze Polskiej S.A. na m.s. „Lewant”. Interesował się sportem, w czasie studiów był członkiem drużyny sportowej. Żonaty z Jadwigą z Sokołowskich, mieszkał w Gdyni. Zmobilizowany w końcu sierpnia 1939 r., 2 lub 3 września był widziany w Radomiu. Brał udział w walkach z Niemcami na Kresach Wschodnich. Po napaści Sowieców

17 września w bliżej nieznanymi okolicznościach dostał się do niewoli i został osadzony w Starobielsku. O pobycie w tym obozie świadczyły nadesłane do rodziny jesienią 1939 r. i na początku 1940 r. telegram i karta pocztowa. Rozstrzelany w Charkowie. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod poz. 3666. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego żona Jadwiga, więźniarka sowieckich łagrów, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

CZUMAKOW-CZUMAKOWSKI PAWEŁ [1895–1940] ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony w 1895 r.. Syn Stanisława i Heleny z Połudyńskich. Pracował jako oficer policji w Wysokiem Mazowieckiem, Białymstoku oraz Grodnie. Brał czynny udział w wojnie obronnej 1939 r. w stopniu porucznika Wojska Polskiego. Po ustaniu działań wojennych przybył w pełnym umundurowaniu i uzbrojeniu do domu rodziców w Natalinie (gm. Podorosk, pow. Wołkowysk, woj. białostockie), gdzie mieszkał również jego brat Kazimierz. Tam został aresztowany pod koniec października lub na początku listopada 1939 r. Z obozu jenieckiego w Ostaszkwie przesłał do rodziny dwa lub trzy listy. Rodzice, żona Janina oraz rodzeństwo z rodzinami (z Natalina oraz innych miejscowości) zostali deportowani do ZSRR. Do kraju w 1946 r. powrócili tylko żona Janina, bratanek Zbigniew i siostra Melania Janiszewska z córką Aliną. Po wojnie rodzina bezskutecznie próbowała uzyskać wiadomości na temat jego dalszych losów. Dopiero 3 listopada 1939 r. Zarząd Główny PCK (Biuro Informacji, pismo 176243/p) poinformował na podstawie kserokopii akt NKWD, przekazanych przez władze radzieckie w kwietniu 1990 (s. 315, poz. 20) z poleceniem przekazania do dyspozycji szefa zarządu NKWD obwodu kalinińskiego (nr akt sprawy 5793), że figuruje on na liście jeńców wojennych NKWD pod nr. 054/2, s. 315, poz. 20. Jego bratanek Zbigniew jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

DELA STANISŁAW (1906–1940)

PORUCZNIK, INŻYNIER ROLNIK

Urodzony 9 października 1906 r. w Sosnowcu. Syn Jana i Marianny z Wilczyńskich. Szkołę średnią ukończył w Sosnowcu, dyplom inżyniera rolnika otrzymał na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1931 r. Ożenił się z Haliną Żurakowską w Horochowie na Wołyniu. Do 1935 r. pracował jako zarządca majątku Bużany, należącym do hrabiny Marii Ledóchowskiej. Tam też w 1933 r. urodziła się jego córka Wanda. Był człowiekiem bardzo pracowitym, sumiennym i odpowiedzialnym, o czym świadczy opinia wydana przez Zarząd Dóbr Bużany na Wołyniu. W latach 1935–1936 pracował w Izbie Rolniczej w Lublinie. Od 1936 r. do wybuchu wojny administrował dobrami księcia Czartoryskiego w Sieniawie koło Jarosławia, gdzie w 1936 r. urodziła się jego druga córka, Zofia. 31 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany jako podporucznik rezerwy 3. pułku ułanów w Jarosławiu. Wzięty do niewoli sowieckiej i osadzony w obozie w Starobielsku. Zamordowany przez NKWD w Charkowie. Był wielkim patriotą i bardzo kochał rodzinę. Z niewoli napisał trzy kartki: dwie w grudniu 1939 i jedną w lutym 1940. Żona Halina wraz z córkami we wrześniu 1939 r. wyjechała do rodziców do Kierwc na Wołyniu. Jako repatriantki w 1945 r. przyjechały do Gdańska. Córki zdały maturę i ukończyły studia. Obie są zamężne – Wanda Chamska mieszka w Gdańsku i ma dwóch synów, Zofia Stawczyk mieszka w Warszawie. Żona Halina zmarła w 1978 r., nie doczekawszy się prawdy o tym, jaki los spotkał jej męża. Na liście jeńców wojennych NKWD Stanisław Dela figuruje pod poz. 1017. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego córka Wanda jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

DZIEWULSKI ZDZISŁAW ZYGMUNT (1896–1940)

KAPITAN

Urodzony 30 czerwca 1896 r. w Domanicach koło Siedlec. Syna Władysława i Emilii z Sadowskich. Prawnuk powstańca z 1831 r. i wnuk powstańca z 1863 r. Żołnierz I wojny światowej, uczestnik wojny 1920 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921. Od 1928 do wybuchu wojny referent podatkowy w izbie skarbowej w Lublinie. Żonaty z Marianną z Niedźwiadków, miał córkę Emilię i syna Zdzisława. Zamordowany w Katyniu. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Kozielsku z 2 kwietnia 1940 r. figuruje pod poz. 43, s. 368. Jego syn Zdzisław jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GACKI ZYGMUNT ALEKSANDER [1907–1940]

MAJOR, DOKTOR FARMACJI

Urodzony w 1907 r. w Ostrołęce. Syn Jana i Antoniny z domu Łada. Ukończył gimnazjum w Ostrołęce, następnie studiował na Wydziale Farmacji Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Doktoryzował się w 1937 r., pracując w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie. Szkołę Podchorążych Rezerwy skończył w Grudziądzu. Zmobilizowany w 1939 r. dostał się wraz z całym oddziałem do niewoli sowieckiej. Osadzony w obozie w Starobielsku, skąd przysłał telegram do brata Kazimierza w Ostrołęce. Pozostawił żonę Stanisławę. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod nr. 720, s. 308. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego bratanek Tadeusz Gacki jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GAWENDA TADEUSZ [1894–1940]

KAPITAN

Urodzony 23 sierpnia 1894 r. w Rzeszowie. Syn Jana i Marii z Grygielów. Oficer zawodowy Wojska Polskiego w stopniu kapitana. Służbę pełnił kolejno w Ministerstwie Spraw Wojskowych w Warszawie, 11. pułku piechoty w Tarnowskich Górach, Powiatowej Komendzie Uzuppełnień w Stanisławowie i Rejonowej Komendzie Uzuppełnień w Katowicach, gdzie mieszkał razem z rodziną przy ul. Raciborskiej 25. We wrześniu 1939 r. po ewakuacji rodzin wojskowych znalazł się wraz z żoną Julią z Wrzesińskich oraz córkami Haliną i Krystyną w Stanisławowie. Tu 9 grudnia 1939 r. został zadencjonowany przez znajomego Żyda, a następnie aresztowany i uwięziony. W niewoli przebywał do połowy stycznia 1940 r. Dowództwo stanisławowskiego NKWD na pytania rodziny o los więźnia odpowiedziało, iż został skazany za udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. i wywieziony w głąb ZSRR. Żona z córkami w 1941 r. wyjechały do rodziny w Nowym Sączu na terenie Generalnej Guberni. Od tej pory nie miały żadnej wiadomości o jego dalszych losach. Przez kolejne lata prowadziły intensywne, lecz bezskuteczne poszukiwania przez Międzynarodowy i Polski Czerwony Krzyż, moskiewskie NKWD, Stowarzyszenie „Memorial” i Stowarzyszenie Rodzin Katyńskich. Jego żona Julia zmarła w 1984, a córka Halina w 1991 – obie nie doczekały się prawdy o tragicznej śmierci męża i ojca. Dopiero córka Krystyna (po mężu Zaleska, zamieszkała w Sopocie) odnalazła nazwisko ojca na liście Polaków rozstrzelanych w 1940 r., przekazanej stronie polskiej przez władze Ukrainy w 1994 r. Na Ukraińskiej Liście Katyńskiej figuruje pod pozycją 697, nr 42,

s. 197. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego córka Krystyna jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GODZISZEWSKI PIOTR WIKTOR [1905–1940]

KAPITAN

Urodzony 21 lutego 1905 r. w Zamościu. Syn Stanisława i Pauliny z Krzyżanowskich. Liceum ogólnokształcące ukończył w 1926 r., a Szkołę Podchorążych Piechoty w Zamościu w 1929 r. Otrzymał przydział do jednostki wojsk przeciwpancernych w Brześciu nad Bugiem. W 1935 r. zawarł związek małżeński z Ireną Celińską, z którą miał syna Jerzego (ur. 1938). Jego rodzina otrzymała tylko jedną kartkę z obozu w Starobielsku. Na wykazie jeńców wojennych NKWD figuruje pod poz. 700, s. 308. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego bratanica Mirosława Godziszewska jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GORSKI WAŁAW [1909–1940]

PODPORUCZNIK

Urodzony 24 kwietnia 1909 r. w Warszawie w rodzinie ziemiańsko-inteligenckiej. Syn Stefana i Haliny z Kosińskich. Ojciec był znanym publicystą, piszącym między innymi pod ps. „Michał Nałęcz”. Jego rodzina mieszkała w majątku ziemskim Nadółki (pow. plocki), w jednym z okazałych dworów ziemi wyszogrodzkiej. Uczęszczał do Gimnazjum im. Mikołaja Reja i Męskiego Gimnazjum im. K. Kulwiecia w Warszawie. Był czołowym lekkoatletą Klubu Sportowego „Polonia”. Po zdaniu matury uczył się w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Śremie, po ukończeniu której został przydzielony do 5. pułku piechoty Legionów w Wilnie, awansując tam na stopień podporucznika rezerwy. Studiował agronomię w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W tym okresie należał do studenckiej korporacji Jagiellonia, krzewiącej samopomoc koleżeńską, a także wdrażającej poczucie honoru i patriotyzm wśród studentów. Po ukończeniu studiów i odbyciu praktyk rolnych zarządzał majątkiem rodzinnym Nadółki. W sierpniu 1939 zmobilizowany i skierowany do Kadry Zapasowej Piechoty w Grodnie. Z tą jednostką we wrześniu 1939 uczestniczył w obronie Lwowa. Walcząc na czele dowodzonej przez siebie kompanii na pierwszej linii frontu, został ciężko ranny i trafił do Szpitala Wojennego nr 601 we Lwowie. Tam zaręczył się z młodszą sanitariuszką – ochotniczką i stu-

dentką Uniwersytetu Lwowskiego, Marią Gałuszką. W listopadzie 1939, będąc jeszcze rekonwalescentem, usiłował przedostać się przez granicę węgierską do Armii Polskiej we Francji, został jednak aresztowany przez Sowietów. Ponieważ otworzyły mu się rany, skierowano go do szpitala w Stryju koło Lwowa, skąd wypisano go około 20 grudnia 1939 r. i przewieziono do obozu jenieckiego w Skolem. 10 stycznia 1940 urwała się jego korespondencja z narzeczoną i rodziną, przestano też przyjmować nadane do niego paczki. W tym samym czasie, 1 kwietnia 1940, jego ojciec wraz z liczną grupą ziemian był przetrzymywany przez niemieckiego okupanta w więzieniu w Płocku, następnie w obozie karnym w Działdowie i w Dachau. 9 sierpnia 1940 r. został zamordowany w obozie Mauthausen-Gusen. Represje hitlerowskie objęły również jego rodzeństwo. Do obozu karnego w Działdowie trafiła jego siostra Anna z dwiema małymi córeczkami oraz brat Stanisław z żoną Janiną i sędziwą babką, Lucyną Kosińską, którzy cudem uniknęli zagłady. Natomiast męża Anny, Macieja Żórawskiego, zamordowano w Oświęcimiu w 1941 r. Potwierdzenie informacji o zamordowaniu Wacława przez NKWD nadeszło dopiero 20 maja 1994 r., gdy jego nazwisko znalazło się na liście 3435 nieodnalezionych jeńców z terenów tzw. Zachodniej Ukrainy (poz. 757). Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego brat Stanisław jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GOSIENIECKI ZYGMUNT JULIUSZ [1909–1940] **KAPITAN, ARTYSTA MALARZ**

Urodzony 18 sierpnia 1909 r. w Gnieźnie. Syn Wiktora (plastyka i pedagoga) i Marceli z Powidzkich. Po ukończeniu w 1928 r. Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu studiował przez rok historię sztuki na Uniwersytecie Poznańskim, a w latach 1929–1932 na Wydziale Architektury Politechniki Lwowskiej. Między 1932 a 1933 odbył służbę wojskową, a następnie od 1933 do 1939 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie u prof. Karola Tichy'ego (ceramika) i u prof. Edmunda Bartłomiejczyka w Pracowni Ceramiki Artystycznej. Był utalentowanym plastykiem. Zajmował się grafiką użytkową, ilustracją, karykaturą, projektował plakaty, witraże, mozaiki, szkło artystyczne oraz wnętrza. Brał udział w wystawie karykatur profesorów Politechniki Lwowskiej w 1931 r. we Lwowie oraz wystawach prac studentów ASP w Warszawie. Prawie cały jego dorobek artystyczny uległ zniszczeniu w czasie wojny. Zmobilizowany w 1939 r., dostał się do niewoli sowieckiej prawdopodobnie w okolicach Rawy Ruskiej. Stamtąd został przewieziony do Szepietówki, a następnie osadzony w Starobielsku. Zamordowany w Charkowie. Rodzina otrzymała jedną kartkę z obozu. Jego rodzice i trzy siostry po opuszczeniu Poznania w 1939 r. przebywali w czasie okupacji w Warszawie. Poszukiwana przez gestapo Maria znalazła

schronienie w Tarnowie. Celina i Anna na początku powstania zostały wywiezione do Oświęcimia, potem do Ravensbrück i Buchenwaldu. Rodzice po zakończeniu powstania zostali wysiedleni z Poznania i resztę wojny przeżyli w Tarnowie i Krakowie. Po jej zakończeniu wrócili do Poznania. Ojciec, profesor Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu, wznowił działalność pedagogiczną i artystyczną. Siostry przeniosły się do Gdańska, gdzie podjęły pracę w tamtejszym Muzeum Narodowym oraz w szkołach muzycznych. Poszukiwania Zygmunta prowadzili przez MCK. Jego nazwisko odnaleziono na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku – figuruje pod poz. 310, s. 783. Zygmunt pozostawił narzeczoną, Olgę Jasińską. Do grona jego przyjaciół należeli między innymi Monika Żeromska, Maria Skoczylasówna, Jan Sawka, Władysław Szomański. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostry Anna Gosieniecka i Celina Markowska są członkami Rodziny Katyńskiej.

GOTKIEWICZ JAN [1899–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony w 1899 r. w Poddębicach koło Łodzi. Syn Józefa. Jego rodzina pochodziła z okolic Łodzi. Służył w Wojsku Polskim. W wojnie polsko-bolszewickiej walczył w kompanii ckm. Został ranny w nogę, przebywał w szpitalu wojskowym, gdzie zachorował na tyfus. Za udział w wojnie odznaczony dwoma medalami oraz Krzyżem Niepodległości. Po wojnie służył w Policji Państwowej, która w początkowym okresie strzegła granicy polsko-sowieckiej na Wołyniu, w okolicy Ostroga nad Horyniem. W 1924 r. przyszedł na świat jego syn, Wacław Leopold. Żona Wiktoria z Wysockich zmarła w 1932 r. w szpitalu we Lwowie, tam też została pochowana. W 1939 r. mieszkał razem z synem w Zdołbunowie niedaleko Ostroga, służąc w stopniu plutonowego w miejscowej policji. W Zdołbunowie został aresztowany po 17 września i wywieziony do Ostaszkowa. Z obozu wysłał do syna Wacława jeden list, w którym prosił go, by natychmiast wyjechał do rodziny matki. Było to na przełomie 1939 i 1940 r. Syn nie miał złudzeń co do dalszych losów ojca. Był przekonany, że ojciec został zamordowany przez NKWD. Gdy mieszkał już w Gdańsku, otrzymał kopię rozkazu nakazującego przeniesienie jeńców polskich z obozu w Ostaszkowie do miasta Kalinin, gdzie dokonano mordu w kwietniu 1940 r. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Ostaszkowie z 20 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 038/2, poz. 70. Odznaczony pośmiertnie medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego syn Wacław jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GRABOWSKI STEFAN [1899–1940]

PORUCZNIK, SĘDZIA

Urodzony 10 sierpnia 1899 r. w Dolsku (pow. Śrem, woj. poznańskie). Syn Juliusza i Otylii Fonrobert. Uczył się w Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu, w 1922 r. ukończył Wydział Prawa i Nauk Ekonomiczno-Politycznych Uniwersytetu Poznańskiego, uzyskując tytuł magistra praw. Od zakończenia wojny do 1922 r. pracował w ministerstwie jako referent, a potem jako osobisty sekretarz ministra. Od 1922 r. do wybuchu II wojny światowej pracował w sądownictwie. Po zdaniu egzaminu sędziowskiego został sędzią powiatowym w Poznaniu, następnie sędzią Sądu Apelacyjnego, a od 1938 r. był prezesem Sądu Okręgowego w Chojnicach. Wieloletni prezes Korporacji „Lechia” w Poznaniu. W 1917 r. został wcielony do wojska niemieckiego. 28 grudnia 1918 r. wstąpił do tworzącego się Wojska Polskiego. Brał udział w powstaniu wielkopolskim. Odznaczony Krzyżem Walecznych nr 280 oraz Odznaką Pamiątkową Wojsk Wielkopolskich (nr 827). Zmobilizowany w sierpniu 1939 r., został oddelegowany do poruczeń specjalnych, związanych z obowiązkami pełnionymi w sądownictwie. Uciekając przed wojskiem niemieckim i chroniąc powierzone mu dokumenty, znalazł się w Kobryniu, gdzie został aresztowany przez NKWD. Po paru dniach wywieziony w głąb Rosji. Pierwsza wiadomość do rodziny nadeszła z Wołogda, w styczniu 1940 nadał zaś list z Kozielska. Stamtąd został przewieziony jednym z pierwszych transportów do Katynia i zamordowany. Na liście jeńców wojennych NKWD z 2 kwietnia 1940 r. figuruje pod poz. 11, s. 377, akta nr 4246. Po jego aresztowaniu żona z synkiem opuściła Kobryń, przedzierając się przez zieloną granicę, następnie przyjechała do znajomych do Warszawy. Niemcy poszukiwali sędziego w Chojnicach, a majątek Sowiny, własność jego żony, odebrali rodzinie. Po zakończeniu wojny dobra te na mocy reformy rolnej odebrało państwo. Zgodnie z postanowieniem z 15 lutego 1994 r. otrzymał pośmiertnie Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznakę pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego syn Andrzej jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

GRIZER BOLESŁAW [1913–1940]

PODPORUCZNIK, STUDENT

Urodzony 25 grudnia 1913 r. w Wilnie. Syn Bolesława i Anny z domu Werbel. Studiował na Uniwersytecie im. Stefana Batorego w Wilnie. Ukończył kurs podchorążych rezerwy przy 10. Dywizji Piechoty Legionów i otrzymał przydział do 5. pułku piechoty Legionów w Wilnie. Zmobilizowany

pod koniec sierpnia 1939 r., został ranny i przebywał w szpitalu w Grodnie. Dostał się do niewoli sowieckiej. Przysłał dwa listy: jeden z Ostaszkowa, drugi z Kozielska (z datą 7 grudnia 1939). Po licznych poszukiwaniach rodzina otrzymała wiadomość od PCK z Londynu, że figuruje on na liście zaginionych w Kozielsku z 5 maja 1940 r. pod nr. 054/3, poz. 43, akta nr 201. Jego rodzina przeżyła okupację w Wilnie, a w 1946 r. została ewakuowana do Polski. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostra, Regina Blum, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

HARTMAN STANISŁAW (1915–1940)

PORUCZNIK

Urodzony 14 września 1915 r. w Szlatynie (pow. Tomaszów Lubelski). Syn Waleriana i Julii z Tarnowskich. W 1935 r. ukończył Państwowe Gimnazjum Humanistyczne w Sokalu (woj. lwowski). Także w 1935 r. odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy w Stanisławowie, a następnie w Szkole Podchorążych Zawodowych w Komorowie koło Ostrowi Mazowieckiej. 14 sierpnia 1939 r. został przydzielony do 51. pułku piechoty w Brzeżanach. W wojnie 1939 r. brał udział w bitwie w rejonie Iłży, a po rozbiciu pułku przedostał się do obrony Lwowa i tam został wzięty do niewoli sowieckiej. Przebywał w obozie w Starobielsku, skąd rodzina otrzymała trzy wiadomości – pierwszą w styczniu 1940 r., a ostatnią w kwietniu 1940 r. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod nr. 714, s. 308. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostrzenica Alina Zabłocka jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

HRYNIEWICZ WŁADYSŁAW (1914–1940)

PODPORUCZNIK

Urodzony 27 czerwca 1914 r. w Cerkowiszczu w Rosji. Syn Adama i Bronisławy z Pławskich. W 1938 r. ukończył Wydział Prawa i Nauk Społecznych na Uniwersytecie im. Stefana Batorego w Wilnie. Służbę wojskową rozpoczął w Szkole Podchorążych w Lidzie, gdzie ukończył również kurs podchorążych. Do niewoli sowieckiej dostał się prawdopodobnie na Polesiu. Przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku. W 1940 r. rodzina otrzymała od niego jedyny list.

Na liście jeńców wojennych NKWD z maja 1940 r. figuruje pod nr. 059/1, poz. 28, akta nr 750. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego brat Tomasz Hryniewicz (zm.1999) był członkiem zarządu Rodziny Katyńskiej.

JAGI JAN [1894–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 5 czerwca 1894 r. we Lwowie. Syn Henryka i Józefy. Do września 1939 r. mieszkał w Chęcinach (woj. kieleckie) i pracował jako policjant na stanowisku zastępcy komendanta posterunku. Żonaty z Józefą Krukowską, z którą miał troje dzieci: syna Leopolda (ur. 1925) i dwie córki – Aleksandrę (ur. 1926) i Leokadię (ur. 1930). Po agresji sowieckiej trafił do obozu jeńców wojennych w Ostaszkanie. Jego żona nie otrzymała od niego żadnego listu i nie wiedziała, gdzie przebywa. W 1940 r. przeniosła się wraz z dziećmi do Starachowic i zamieszkała w domu swojej siostry. Razem z dwojgiem starszych dzieci pracowała w fabryce amunicji, po wojnie przekształconej w fabrykę samochodów ciężarowych. W 1944 r. jego dziewiętnastoletni syn wstąpił do AK. Podczas prześladowań UB żona zniszczyła wszystkie dokumenty i zdjęcia w obawie przed rewizją. Rodzina prowadziła poszukiwania przez PCK w Warszawie, stąd otrzymała wiadomość, że Jan zmarł w 1940 r. w ZSRR. Na ostaszkowskiej liście jeńców wojennych NKWD z 16 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 033/3, poz. 6, nr akt 5526 (nazwisko zapisane podwójnie: Jaczy-Jagi). Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 (legitymacja nr 95) oraz Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” (legitymacja nr 12348). Po wojnie jego rodzina rozjechała się: syn odbył służbę wojskową w Marynarce Wojennej, a następnie ukończył studia na Politechnice Krakowskiej. Po studiach zamieszkał z żoną i dwiema córkami w Kielcach, gdzie pracował w fabryce armatury. Zmarł w 1994 r. Starsza córka wyszła za mąż i przeniosła się wraz z rodziną do Skarżyska Kamiennej, a w 1993 r. owdowiała. Młodsza córka, Leokadia, ukończyła Szkołę Dietetyczną w Krakowie, a następnie przeniosła się do Gdańska, wyszła za mąż i pracowała jako dietetyczka w szpitalu. Obecnie jest na emeryturze. Żona Józefa zmarła w 1993 r. Córka Leokadia Jagłowska jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

JANIK JAN [1895–1940]

PODPULKOWNIK

Urodzony 13 maja 1895 r. w Dominikowicach (pow. Gorlice, woj. krakowskie). Syn Michała i Krystyny z domu Kiełdyk. Szkołę średnią ukończył w Gorlicach. Studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Ze służbą wojskową związał się na stałe z chwilą powstania Legionów Polskich, gdzie służył w II Brygadzie. W lutym 1918, w czasie przedostania się na Ukrainę, został wraz z oddziałem ujęty przez wojsko austriackie i internowany na Węgrzech, w obozach Szeklencze i Marmaros-Sziget. Przebywał tam do października 1918 r. Po zakończeniu I wojny światowej pozostał w wojsku jako zawodowy oficer – ukończył Wyższą Szkołę Oficerską. Zamieszkał w Warszawie, gdzie podjął pracę w Szeffostwie Intendencji Okręgu Korpusu Nr I. Ożenił się z Aliną z Piotrowskich (ur. 23 X 1895, zm. 6 IV 1972). Miał dwie córki: Wiesławę (ur. 1 IV 1921, zm. 1 V 1991) i Danutę (ur. 30 VIII 1931). Z chwilą wybuchu wojny został przeniesiony do jednostki liniowej, do sztabu obrony mostów. Po 17 września dostał się do niewoli sowieckiej, prawdopodobnie w okolicach Tarnopola. Rodzina w wyniku ewakuacji także znalazła się w Tarnopolu. Po wkroczeniu Sowietów przedostała się do Lwowa i dalej do Pińska. Po zajęciu tych ziem przez wojska niemieckie wskutek wymiany uchodźców powróciła do Warszawy, gdzie przebywała do upadku powstania warszawskiego, a następnie już do końca wojny znajdowała się w Brwinowie pod Warszawą. O losie Janika rodzina dowiedziała się już w 1942 r. z prasy niemieckiej, gdzie jego nazwisko figurowało w podanych wykazach ofiar – jeńców w Kozielsku (skąd otrzymała jeden list – z datą 27 listopada 1939). Po zakończeniu wojny rodzina poszukiwała go za pośrednictwem Czerwonego Krzyża w Londynie, który potwierdził, że znajduje się on na liście zaginionych na terenie ZSRR oficerów polskich. Czasopismo „Zorza” także wymieniło jego nazwisko jako jednej ze zidentyfikowanych ofiar katyńskich (pod nr. 1570). Na liście ofiar NKWD z maja 1940 r. figuruje pod nr. 015/2, poz. 51, s. 414, akta nr 4176. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego córka, Danuta Bednarek, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

KAŁUŻNY JÓZEF [1890–1940] **ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ**

Urodzony 21 stycznia 1890 r. w Karminku (pow. Pleszew, woj. poznańskie). Syn Antoniego i Marianny z Chojnackich. Od chwili odzyskania przez Polskę niepodległości służył w policji – najpierw na terenach plebiscytowych w Prusach Wschodnich, następnie pracował na stanowisku sekretarza komendy policji w Pucku i Gdyni oraz Komendy Wojewódzkiej w Toruniu, gdzie mieszkał z rodziną przy ul. Jagiellońskiej 14/2. Na początku września 1939 r. opuścił Toruń wraz z pozostałymi pracownikami Komendy Wojewódzkiej, wycofując się przed nacierającymi wojskami niemieckimi. Aresztowany przez wojska sowieckie po 17 września 1939 r. w czasie pełnienia służby na dworcu kolejowym w Tarnopolu. Uwięziono go w obozie jenieckim NKWD w Ostaszkanie, skąd rodzina otrzymała kartkę (via Charlottenburg koło Berlina) z datą 13 lutego 1940 r. Rodzina poszukiwała go od chwili zakończenia wojny przez cały okres PRL. Ich korespondencję zbywano milczeniem albo wymijającymi odpowiedziami. Generalna Prokuratura Rosyjskiej Federacji w Moskwie pismem z dnia 27 lutego 1997 r. nr 3y-6818-90 potwierdziła jego rozstrzelanie przez NKWD na terenie ZSRR w 1940 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 10 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 023/32, poz. 28, s. 133, akta nr 2281. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” i odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego żona, Monika Kałużna z Fischerów, po wojnie żyła w skrajnym ubóstwie. W czasach PRL była dyskryminowana jako żona przedwojennego policjanta. Zmarła w 1978 r. i została pochowana w Poznaniu. Ich najstarszy syn, Czesław, mieszka w Gdańsku. Córka Adela zmarła w Poznaniu. Młodsze dzieci – Halina i Florian – zginęły w czasie wojny. Syn Czesław jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

KEMPCZYŃSKI TADEUSZ [1908–1940] **KAPITAN**

Urodzony 2 stycznia 1908 r. w Chociszewie (pow. Płońsk). Syn Stanisława i Natalii z Nalewajków. Służył w 86. pułku strzelców w Mołdecznie. Dostał się do niewoli sowieckiej – został osadzony w obozie w Starobielsku. Do żony Antoniny, która była nauczycielką, przesłał stamtąd kilka telegramów (ostatni z 12 lutego 1940), a także kartkę z wyrazami miłości i prośbą o ciepłą bieliznę oraz pieniądze. 30 września 1948 r. żona otrzymała od Towarzystwa Pomocy Polakom w Londynie zawiadomienie, że jej mąż znajduje się na liście „zaginionych bez

wieści” w Starobielsku. Na liście jeńców wojennych NKWD figuruje pod poz. 1871. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 oraz Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego żona (zm. 31 XII 1994) była członkiem Rodziny Katyńskiej.

KIEWLICZ CZESŁAW [1902–1940]

KAPITAN

Urodzony 9 lutego 1902 r. w majątku Naszyszki (woj. wileńskie), którego administratorem był jego ojciec. Syn Antoniego i Walerii z Godlewskich. Naukę w szkole średniej przerwał z powodu wojny z bolszewikami w 1920 r., w której brał udział jako ochotnik. Po zakończeniu działań wojennych kontynuował naukę w szkole średniej, a następnie podjął studia na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Elektrycznym. Ze względów finansowych przerwał studia, by rozpocząć pracę księgowego w szpitalu w Wilnie. W 1937 r. wziął ślub z Barbarą Czerwińską. Ukończył szkołę podchorążych i otrzymał przydział do 5. pułku piechoty, a potem do Korpusu Ochrony Pogranicza na granicy wschodniej w Budslawiu. Pracował społecznie jako skarbnik w Związku Oficerów Rezerwy Okręgu Wileńskiego. Brał udział w walkach w 1939 r. Wzięty do niewoli i osadzony w Kozielsku, skąd wysłał kartkę do rodziny. Jego pobyt w obozie potwierdził w 1946 r. PCK w Londynie. Zamordowany w Katyniu. Na liście jeńców wojennych NKWD z 14 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 032/02, poz. 41, s. 498, nr akt 107. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego żona, Barbara Poklewska-Kozieli, oraz syn, Janusz Kiewlicz, są członkami Rodziny Katyńskiej.

KONIECZKA EDMUND [1909–1940]

MAJOR

Urodzony 11 października 1909 r. Syn Władysława i Franciszki z Ławidów. Pierwszy przydział oficerski otrzymał do 55. pułku piechoty w Lesznie. Tam ożenił się z Ireną Weiss. Awansował na stopień kapitana, był wykładowcą w Centrum Wyszkolenia Broni Pancernej w Modlinie, po czym, 3 września 1939, jako wybitnie zdolny oficer został skierowany na studia do Wyższej Szkoły Wojennej we Francji. Od 1 września 1939 r. brał udział w walkach obronnych w Modlinie. Następnie walczył w szeregach Armii „Prusy” jako dowódca odvodu pancernego. 18 września 1939 r. dowodził czołgami w okolicach

Włodzimierza Wołyńskiego w walce z oddziałami Armii Czerwonej, podczas której został ranny w rękę. Wzięty do niewoli po uprzednim spaleniu czołgów i tankietek własnego oddziału. Osadzony w obozie w Kozielsku. Pierwszą wiadomość o zamordowaniu męża w Katyniu jego żona otrzymała w czasie okupacji za pośrednictwem PCK, na podstawie informacji uzyskanej od władz niemieckich. 26 czerwca 1943 r. z pisma z Biura Informacyjno-Ewidencyjnego PCK w Krakowie dowiedziała się, że „na liście ofiar z Katynia pod nr. 0739 figuruje kpt. Edmund Konieczka, przy którego zwłokach znaleziono: dowód osobisty, list, odznakę pułku pancernego, prawo jazdy, medalik”. Oryginał tego dokumentu oraz jedyny list z obozu w Kozielsku z 3 stycznia 1940 r. zabrała Kriminalpolizei (Kripo) w Lesznie pod koniec czerwca 1943 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 9 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 0125/1, poz. 6, s. 450, nr akt 2889. Za posiadanie dowodów tego mordu jego bliscy byli prześladowani przez UB w Lesznie – poddawano ich przesłuchaniom, rewizjom, szykanom, utrudniano także studiowanie na uniwersytecie. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego syn Jerzy jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

KORWAJCZYK LEONARD (1907–1940) KAPITAN, PUBLICYSTA

Urodzony 6 kwietnia 1907 r. w miejscowości Bogotoł, w guberni Tomsk na Syberii. Syn Władysława i Weroniki z Kontrymowiczów. Absolwent Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie oraz Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim (1932). Mianowany porucznikiem po 1938 r. W 1939 r. powołany na stanowisko referenta prawnego w Urzędzie Premiera RP. W tym samym roku zmobilizowany do 33. Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej w Wilnie. Żonaty z Haliną z Kuczyńskich, z którą miał dwóch synów: Władysława i Wojciecha. Do niewoli sowieckiej dostał się w nieznanych okolicznościach, został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Rodzina otrzymała od niego dwa listy. Był głównym redaktorem opracowywanego w obozie dziennika mówionego (S. Swaniewicz, *W cieniu Katynia*, Paryż 1976). Na liście jeńców wojennych NKWD z 27 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 052/1, poz. 76, s. 278. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego siostra, Regina Janocińska, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

KOSTRZEWA VEL KOSTRZEWSKI STEFAN **[1892–1940]** **ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ**

Urodzony 16 lipca 1892 r. w Łodzi. Syn Stanisława i Wiktorii. W 1918 r. jako ochotnik wstąpił do Armii gen. Hallera i walczył w obronie Warszawy. Był świadkiem Cudu nad Wisłą w 1921 r. Po odzyskaniu niepodległości został przydzielony do Korpusu Ochrony Pogranicza w mieście Druskienniki, gdzie jako komendant posterunku dowodził patrolem konnym na granicy z Litwą. Ostatnią służbę pełnił przed wybuchem wojny w Pruszkowie, w stopniu przodownika Policji Państwowej, jako komendant komisariatu. W 1939 r. awansowany na stopień starszego przodownika, zmobilizowany wyruszył na front z Niemcami. Jego oddział został wzięty do niewoli sowieckiej prawdopodobnie w okolicach Lwowa; żona otrzymała list z Ostaszkowa z datą 27 listopada 1939 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 13 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 027/1, poz. 59, s. 169, akta nr 1588. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego syn, Zygmunt Kostrzewski, był członkiem Rodziny Katyńskiej.

KRZESIŃSKI MIECZYŚLAW [1872–1940] **KOMISARZ POLICJI PAŃSTWOWEJ**

Urodzony 15 marca 1872 r. w Czortkowie (zabór austriacki). Syn Hieronima i Justyny z domu Agosowicz. W wieku osiemnastu lat wstąpił do wojska austriackiego. Gdy wybuchła I wojna światowa, był w stopniu kapitana. Po wojnie wstąpił do Policji Państwowej. Na stanowisku komisarza pracował w Śniatyniu, Stanisławowie i Kołomyi. W 1937 r. przeszedł na zasłużoną emeryturę. Po wybuchu wojny, 21 września 1939, został aresztowany przez Sowieców i osadzony w więzieniu w Stanisławowie. Pierwsza wiadomość od niego nadeszła w listopadzie 1939 r., drugą, w styczniu 1940 r., otrzymała córka mieszkająca w Wilnie. Były to kartki z obozu w Ostaszkwie, w których wyrażał troskę o żonę i dzieci oraz wiarę w to, że szybko zostanie zwolniony jako emerytowany policjant. Został rozstrzelany przez NKWD w Twerze, pogrzebany w Miednoje. Na liście jeńców wojennych NKWD z kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 051/1, s. 301, poz. 43, akta nr 2630. W tym samym czasie żonę i syna wywieziono do Kazachstanu. Syn Bolesław po wojnie na stałe osiadł w Anglii. Żona przeżyła kilkanaście lat w Kazachstanie, schorowana wróciła do Polski w latach pięćdziesiątych do córki Marii, mieszkającej w Giżycku. Zmarła w 1959 r. Córka Maria,

która straciła w Katyniu również męża – Juliusza Trzywdar-Wyszyńskiego – do dzisiaj mieszka w Giżycku z córką Ireną i zięciem. Prawnuczka Mieczysława Krzesińskiego, Ewa Narwojsz, należy do Rodziny Katyńskiej i jest członkiem zarządu wszystkich kadencji.

KUCZEWSKI BRONISŁAW ZYGMUNT [1884–1940] GENERAL BRYGADY

Urodzony 2 sierpnia 1884 r. w Baturynie na Czernihowszczyźnie w rodzinie inteligenckiej. Syn Zygmunta i Józefy z Jelińskich. Otrzymał wyższe wykształcenie wojskowe i jako oficer zawodowy awansował do rangi pułkownika, następnie został przeniesiony w stan spoczynku. Mieszkał w Puławach przy ul. Bema 10. Miał trzech synów: Józefa (ur. 1925), Wiktora (ur. 1927) i Tadeusza (ur. 1929). We wrześniu 1939 r. po agresji sowieckiej został aresztowany w miejscowości Zdołbunów i trafił do obozu w Starobielsku. W grudniu 1939 przysłał stamtąd dwa listy. Jego żona Elżbieta poszukiwała go przez Zarząd Główny PCK w Warszawie, PCK w Londynie, Biuro Poszukiwań J. Szeligowskiego w Ankarze, MCK w Genewie, Towarzystwo Pomocy Polakom w Londynie oraz Ambasadę Polską w Moskwie. Pisma otrzymane z Biura Poszukiwań w Ankarze z 9 lutego 1944, z PCK w Londynie z 22 lutego 1946 oraz z Biura Pomocy Polakom w Londynie z 8 sierpnia 1947 informowały, że „Bronisław Kuczewski, syn Zygmunta – pułkownik ur. 1884 r., figuruje na liście jeńców wojennych w obozie Starobielsk”. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod poz. 1311, s. 323. Jego żona Elżbieta zmarła w 1971 r., nie dowiadując się, jaki los spotkał jej męża. Najstarszy syn pułkownika, Józef, poświęcił się pracy naukowej, zdobywając tytuł profesora. Obecnie mieszka w Warszawie i pracuje w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Drugi syn, Wiktor, ukończył studia w Wyższej Szkole Handlu Morskiego w Sopocie, uzyskując tytuł magistra ekonomii; mieszka w Gdańsku. Najmłodszy syn, Tadeusz, po ukończeniu studiów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Warszawie pracuje jako nauczyciel i mieszka w Puławach. Syn Wiktor i synowa Danuta są członkami Rodziny Katyńskiej.

KULIŃSKI STANISŁAW [1910–1940] PORUCZNIK

Urodzony w 1910 r. w Sosnowcu w rodzinie inteligenckiej. Syn Andrzeja i Zofii z Gologowskich. Ukończył prywatne gimnazjum oraz studia wyższe w Szkole Głównej

Handlowej w Warszawie. Po studiach odbył przeszkolenie wojskowe w podchorążówce we Włodzimierzu Wołyńskim, otrzymując stopień podporucznika rezerwy o specjalności lekka artyleria. Od 1934 r. mieszkał w Warszawie. Pracował w przedsiębiorstwie Telerad, produkującym wojskowy sprzęt radiowy. Od 1939 r. był pracownikiem polsko-amerykańskiej spółki Wspólnota Interesów w Warszawie. Żonaty z Hanną Janiną Bilińską, z którą miał syna Jerzego. W sierpniu 1939 r., nie mogąc doczekać się karty powołania, zgłosił się do wojska jako ochotnik. Po agresji sowieckiej jego pododdział, zgodnie z rozkazem dowództwa wyższego szczebla, poddał się internowaniu przez Armię Czerwoną, co oznaczało wzięcie do niewoli w okolicach wsi Sobota koło Biłgoraju. Został ranny w nogę; nie mogąc nosić butów z wysokimi cholewami, zamienił je z szeregowcem na buty niskie. Ów szeregowiec, po zwolnieniu przez Sowieców (zainteresowanych głównie oficerami), wrócił do Generalnej Guberni i odwiedził rodzinę Kulińskich w Warszawie. Opowiedział o przebiegu kampanii i okolicznościach, w jakich zostali otoczeni przez wojska sowieckie i wzięci do niewoli. Do obozu w Starobielsku trafił także starszy brat Stanisława Kulińskiego, ppor. rez. Tadeusz Kuliński. Najmłodszy brat, Janusz Kuliński, który poszedł na wojnę jako student, trafił do niemieckiego Stalagu II B. Przebywał tam do 1945 r. i jako jedyny z braci ocalał. Ze Starobielska od Stanisława Kulińskiego nadeszły trzy zapisane drobnym pismem kartki pocztowe. Wyrażał w nich nadzieję na powrót, ale wynikało z nich także, że jego korespondencja jest skrupulatnie kontrolowana. Ostatnia pocztówka pochodziła z drugiej połowy marca. Niestety, te bezcenne rodzinne pamiątki, wypożyczone znajomemu kapłanowi w celu ich opracowania, nie zostały zwrócone. Żona Hanna już od zimy 1939/1940 poszukiwała męża, wędrując po wschodnich terenach znajdujących się pod niemiecką okupacją. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod poz. 1644. Jego żona jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

LECH DANIEL [1900–1940]

KAPITAN

Urodzony w 1900 r. w Czernsku koło Warszawy. Syn Bonifacego i Wiktorii z Rudnickich. Ukończył Szkołę Podchorążych. Do wybuchu wojny mieszkał i pracował w Warszawie jako oficer w Zbrojowni nr 2 na Pradze. Zmobilizowany 31 sierpnia 1939 r. jako oficer rezerwy, skierowany do Brześcia nad Bugiem. Do niewoli sowieckiej dostał się pod Hrubieszowem. We wrześniu 1939 r. był widziany w zgrupowaniu oficerów polskich w Szepietówce. Następnie został osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku, skąd rodzina otrzymywała od niego korespondencję. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod poz. 2027. Jego żona Eugenia i córka Krystyna mieszkały w Warszawie, obie nie żyją. Jego siostra, Marianna Sikorska (zm. VI 1991), była członkiem Rodziny Katyńskiej.

LIPIŃSKI WŁODZIMIERZ [1898–1940]

MAJOR, LEKARZ

Urodzony 20 stycznia 1898 r. w Łodzi. Syn Władysława Wincen-tego, urzędnika pocztowego, i Heleny z Morawskich. Miał dwójkę rodzeństwa: siostrę Jadwigę i brata Jana. Świadectwo dojrzałości otrzymał w 1917 r. w Prywatnym Zakładzie Naukowym Męskim im. Wojciecha Górskiego w Warszawie. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w 1924 r. uzyskał tytuł lekarza o specjalności choroby wewnętrzne. Praktyki odbywał w Łodzi, w Szpitalu im. Ignacego Mościckiego. Pracował jako lekarz domowy w ubezpieczalni społecznej Miejskiego Domu dla Chronicznie Chorych. Był cenionym i szanowanym lekarzem, bardzo lubianym przez kolegów i personel szpitala. Pracował również jako wolontariusz w łódzkim domu starców. Był człowiekiem niezwykle towarzyskim. Na murach szpitala, gdzie pracował, umieszczono tablicę pamiątkową, na której wśród wielu poległych w czasie II wojny światowej lekarzy figuruje również jego nazwisko. Służył w polskim wojsku w 28. Pułku Strzelców Kaniowskich w stopniu kapitana rezerwy. Dowódca pułku tak go scharakteryzował: „oficer o charakterze zrównoważonym, bardzo energiczny i stanowczy, o dużych zdolnościach organizacyjnych”. Żonaty ze Stanisławą z Wyszokowskich (ur. 1897), z którą miał dwoje dzieci: syna Andrzeja (ur. 19 VIII 1925) i córkę Wandę (ur. 20 X 1932). We wrześniu 1939 r. jako rezerwista został powołany do służby wojskowej i w nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Więziony w obozie jenieckim w Starobielsku, skąd przysłał do rodziny jedyną kartkę pocztową. Zginął w 1940 r. rozstrzelany w piwnicach NKWD w Charkowie. Na liście jeńców wojennych NKWD figuruje pod poz. 1998 jako Władysław, a nie Włodzimierz. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej „Katyń” przez Ministerstwo Spraw Wojskowych w Londynie (15 VIII 1985) oraz Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego siostra, Jadwiga Żakowska, zmarła w 1983, brat Jan, kapitan Korpusu Ochrony Pogranicza, w 1942, w Londynie. Jego żona Stanisława zmarła w 1985, a syn Andrzej, inżynier budowy okrętów, w 1988, pozostawiając żonę Jadwigę, córkę Bognę – architektka – oraz syna Lecha – technika budowy okrętów. Jego córka, Wanda Zastocka, była pielęgniarką, miała dwójkę dzieci: Marię – absolwentkę AWF – i Dorotę – pielęgniarkę. Jego synowa Jadwiga Lipińska (jako członek zarządu) i wnuczka Bogna są członkami Rodziny Katyńskiej

---

ŁAWNICKI RYSZARD [1906–1940]

PORUCZNIK, INŻYNIER ELEKTRYK

Urodzony 3 kwietnia 1906 r. w Łodzi. Syn Józefa i Ewy ze Świętochowskich. Absolwent Politechniki Warszawskiej. W latach 1931–1932 odbył przeszkolenie wojskowe w Szkole Podchorążych Rezerwy Wojsk Łączności w Zegrzu. Mianowany podporucznikiem ze starszeństwem od 1 stycznia 1934 r. Ewidencyjnie należał do pułku radiotelegrafistów w Warszawie. Do wybuchu wojny mieszkał i pracował AEG w Warszawie. Do niewoli sowieckiej dostał się w Biłgoraju we wrześniu 1939 r. i został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Rodzina otrzymała od niego listy w grudniu 1939 r. i w lutym 1940 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 22 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 040/1, poz. 40, akta nr 4/92. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego brat, Jan Ławnicki (zm. 1992), był członkiem Rodziny Katyńskiej. Obecnie do Stowarzyszenia należy jego bratanek, Zdzisław Ławnicki.

ŁAWRYNOWICZ SEWERYN [1910–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 29 listopada 1910 r. w Moskwie. Syn Bronisława i Anny Hołdakowskiej. Państwową Szkołę Techniczną im. J. Piłsudskiego ukończył w Wilnie w 1931 r., a Szkołę Podchorążych Piechoty – w Zambrowie. Pracował jako technik budowlany na stanowisku kierownika, w zarządzie miejskim w Radomsku, gdzie mieszkał do wojny. Zmobilizowany w Radomsku po wybuchu wojny. Pozostawił żonę Ludmiłę i syna Jerzego. Zachował się jego list z Kozielska, pisany do rodziców i siostry Wandy, pełen troski o losy rodziny w kraju, szczególnie żony i syna, a jednocześnie wyrażający nadzieję na szybki powrót do domu. Wśród jeńców polskich pomordowanych w Katyniu umieszczony pod nr. AM 2655. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Kozielsku z 20 maja 1940 r. figuruje pod nr. 040/1, poz. 41, akta nr 1061. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostra Wanda (zm. 1997) ukończyła wyższe studia ekonomiczne i przez wiele lat pracowała na Politechnice Gdańskiej; była członkiem Rodziny Katyńskiej.

MALAWSKI TADEUSZ [1903–1940]

PORUCZNIK, NAUCZYCIEL

Urodzony 25 marca 1903 r. w Konkolnikach (woj. stanisławowskie). Syn Wincentego i Franciszki ze Stachurskich. Z zawodu nauczyciel, absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Stanisławowie. Po wygraniu konkursu został kierownikiem szkoły II stopnia w Walcówce koło Świtezi (gm. Rajca, pow. Nowogródek), którą prowadził z żoną Wandą, również nauczycielką. Upowszechniał oświatę wśród miejscowej ludności. Od 1929 r. jako podporucznik służył w 78. pułku piechoty w Baranowiczach. Zmobilizowany w sierpniu 1939 r. do macierzystego pułku w Baranowiczach. Zostawił żonę z dziećmi: Tadeuszem i Danutą; córka Krystyna urodziła się w kwietniu 1940 r. Dostał się do niewoli na Wołyniu, następnie został uwięziony w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Kozielsku z 2 kwietnia 1940 r. figuruje pod poz. 27, akta nr 372. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego żona, Wanda Malawska (zm. 1995), była członkiem Rodziny Katyńskiej.

MARCZAK WAŁAW [1897–1940]

PODPORUCZNIK

Urodzony 16 grudnia 1897 r. we wsi Rajmundów (pow. Kutno). Syn Adama i Małgorzaty z Błaszczyków. W latach 1919–1920 służył w wojsku w stopniu kaprała. Z zawodu był agronomem i do roku 1939 pracował jako wójt gminy Sienkowszczyzna. Po wojnie polsko-sowieckiej służył w kontrwywiadzie, w komórce do walki z bolszewizmem. W marcu 1939 r. został zmobilizowany i zwolniony, a następnie w sierpniu ponownie powołany i skierowany na służbę w Stołpcach, w Urzędzie Pocztowym nr 2. Po agresji sowieckiej trafił do obozu jeńców wojennych w Ostaszowie, skąd przysłał dwa listy: jeden datowany 26 listopada 1939 r., drugi na luty 1940 r. Po wejściu wojsk sowieckich w lipcu 1944 r. jego dwaj synowie zostali powołani do Wojska Polskiego. Stanisław, będąc absolwentem Szkoły Oficerskiej w Lublinie, pełnił służbę w randze podporucznika w 34. pułku piechoty w Białej Podlaskiej. Zginął 25 kwietnia 1945 r. w czasie walki pod Klejnwelką. Franciszek, który ukończył Szkołę Podoficerską w Białymstoku, również walczył na froncie, ale przeżył wojnę. 2 maja 1945 r. rodzina Marczaków przyjechała do Kutna w charakterze repatriantów. Po wojnie rozpoczęto bezskuteczne poszukiwania Waława Marczaka przez PCK w War-

szawie. Wcześniej posyłano do Ostaszkowa listy i pieniądze, które wracały z adnotacją „wybył”. Na podstawie zeznań Tadeusza, jego trzeciego syna, sąd w Łodzi uznał, zgodnie z informacją uzyskaną od sowieckiego Czerwonego Krzyża, że zgon zaginionego nastąpił w 1946 r. w ZSRR. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 (legitymacja nr 12420) oraz Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” (legitymacja nr 133). Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Ostaszkowie z 5 maja 1940 r. figuruje pod nr. 054/2, poz. 12, akta nr 7235/204. Jego syn Tadeusz jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

MARKIEWICZ ANTONI (1907–1940)

PORUCZNIK

Urodzony 3 maja 1907 r. w Starych Wasiliszkach w rodzinie inteligentnej. Syn Stanisława i Emilii z Wydrzyckich. Pracował jako nauczyciel w Ostroźnie (pow. Szczuczyn), skąd został skierowany do Warszawy w celu dokończenia studiów na Wolnej Wszechnicy Polskiej. Działał społecznie, zakładał drużyny strzeleckie i sokolnicze. Żonaty z Ewą Wojniusz, z którą miał dwoje dzieci: syna Andrzeja (ur. 1938) i córkę Jadwigę (ur. 1938). W maju 1939 r. został zmobilizowany i wyjechał do Warszawy, zabierając ze sobą indeks i wszystkie dokumenty. Do domu już nie wrócił; żona jeździła do niego do Warszawy. We wrześniu 1939 r. walczył w Nowogródzkiej Brygadzie Kawalerii pod dowództwem płk. Władysława Andersa jako szef żandarmerii polowej. Po agresji sowieckiej dostał się do niewoli (prawdopodobnie pod Ostrołęką) i został osadzony w obozie jeńców wojennych w Ostaszkowie. Z obozu przysłał dwie kartki pocztowe. W jego domu kwaterował funkcjonariusz NKWD o nazwisku Batow (późniejszy „wyzwoliciel” i honorowy obywatel Gdańska). 13 kwietnia 1940 r. żonę Ewę z dwojgiem maleńkich dzieci wywieziono do Kazachstanu, akcją kierował Batow. Już w pierwszym roku pobytu na wygnaniu, w wyniku głodu, zimna i chorób, zmarła małeńka Jadwiga. 15 maja 1946 r., po sześciu latach niewolniczej pracy, żona Markiewicza wraz z synem wrócili do kraju. Jako nauczycielka fizyki (absolwentka Uniwersytetu Wileńskiego) podejmowała pracę kolejno w Szkole Podstawowej w Barczewie, Gimnazjum Żeńskim w Olsztynie, Liceum Pedagogiczne w Lidzbarku Warmińskim i Liceum Pedagogicznym w Gostyninie, gdzie pełniła funkcję dyrektora szkoły. Nie wyszła ponownie za mąż, wierząc, że Antoni żyje. Zmarła w 1971 r., nie dowiedziawszy się, jaki był jego los. Synowi wpajała szacunek do ojca, przekazywała wartości, jakie cenił, powtarzała jego maksymy, między innymi: „Słowo ważniejsze jest od pieniądza”. Jeszcze na zesłaniu rozpoczęła poszukiwania męża za pośrednictwem dowództwa Polskich Sił Zbrojnych. Po powrocie do kraju pisała do Towarzystwa Pomocy Polakom w Londynie i do MCK w Genewie. W 1959 r. kontynuowała poszukiwania przez PCK w Warszawie.

Antoni Markiewicz został zamordowany w Twerze między 5 a 19 maja 1940 r. Na liście jeńców wojennych NKWD figuruje pod nr. 058/3, akta nr 1078. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” (legitymacja nr 7-98-211). Jego syn Andrzej jest członkiem zarządu II kadencji Rodziny Katyńskiej.

MARTYNI WITOLD [1913–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 10 kwietnia 1913 r. w Dobryszycach (pow. Radomsko, woj. łódzkie). Syn Szymona i Marii z Niemyskich. W latach 1922–1929 był uczniem prywatnego gimnazjum w Łodzi. W 1929 r. wstąpił do Korpusu Kadetów nr 3 w Rawiczu w Szkole Podchorążych Kawalerii, gdzie w 1935 r. otrzymał świadectwo dojrzałości (z lokatą 66). Następnie był słuchaczem w Szkole Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu. Komendant szkoły wystawił mu bardzo pozytywną opinię. 1 października 1937 r. został promowany na pierwszy stopień oficerski z przydziałem do 25. pułku ułanów wielkopolskich w Prużanie. We wrześniu 1939 r. jako dowódca plutonu w 4. szwadronie walczył pod Płockiem, Mińskiem Mazowieckim, Krasnobrodem. Podczas kampanii w Polsce był dowódcą plutonu w 4. szwadronie. Przebył szlak bojowy do rozwiązania pułku 27 września w rejonie Mościsk, gdzie prawdopodobnie został wzięty do niewoli i osadzony w obozie w Kozielsku. Jego jedyny list z obozu nadszedł 21 listopada 1939 r. do wuja Kazimierza Niemyskiego w Warszawie. Witold Martyni nie założył rodziny. Pozostawił siostrę Irenę i brata Stanisława, porucznika lotnictwa. Nazwisko porucznika Witolda Martyniego figurowało w „Nowym Kurierze Warszawskim” (1943, nr 160) oraz w informacjach PCK w Warszawie z 26 sierpnia 1943 r. Wiadomość o śmierci brata przekazał również porucznik Stanisław Martyni z Oflagu Murnau 13 lipca 1943 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 13 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 029/5, poz. 60, s. 488, akta nr 3754. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostra Irena Mrozińska (zm. 1997) była członkiem Rodziny Katyńskiej.

MASSALSKI PIOTR [1894–1940]

PODPULKOWNIK

Urodzony 29 czerwca 1894 r. w Marefie. Syn Stanisława i Marii ze Straszewiczów. Oficer kawalerii w służbie stałej. Od grudnia 1917 r. służył w I Korpusie Polskim na Wschodzie, od sierpnia 1918 r. w batalionie kawalerii przy 4. Dywizjonie Strzelców Polskich gen. Żeligowskiego na Kubaniu, później przemianowanym na 14. Pułk Ułanów Jazłowieckich. W jego szeregach brał udział w walkach polsko-ukraińskich i wojnie z bolszewikami. 27 sierpnia 1920 r. ranny pod Chłopatyniem. W 1921 r. przeniesiony do 24. pułku ułanów, a następnie do 20. pułku ułanów. W lipcu 1929 r. objął stanowisko Rejonowego Inspektora Koni w Równem. Za udział w walkach w latach 1918–1920 został odznaczony Krzyżem Orderu Virtuti Militari V klasy, dwukrotnie Krzyżem Walecznych oraz Krzyżem Niepodległości. 15 października 1930 r. zawarł związek małżeński z Heleną Lutostańską (ur. 1906 r.). W 1939 r. mieszkał wraz z żoną i sześciolletnią córką Marią w Równem – w Sucharówce. Aresztowany prawdopodobnie po 17 września 1939 r. Więziony w obozie jenieckim NKWD w Kozielsku; wysłał dwa listy do rodziny, które dotarły w styczniu i lutym 1940 r. (oba zaginęły w czasie wojny). Żona poszukiwała męża przez PCK oraz MCK, skąd otrzymała odpowiedź negatywną. Na liście ofiar NKWD obozu w Kozielsku figuruje pod nr 029/5, s. 385, poz. 98, akta nr 366. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Od 17 września 1939 r. do czerwca 1941 r. żona Helena z córką ukrywały się przed wywózką na Sybir w różnych miejscowościach na Wołyniu. Przeżyły rzeź ukraińską w Horochowie, następnie uciekły do Lwowa, a stamtąd, w maju 1944 r., wyjechały do Zawichostu nad Wisłą. Po przejściu frontu udały się do Lublina, skąd transportem zbiorowym wyjechały na Ziemię Odzyskane do Góry Śląskiej. W 1948 r. przeniosły się do Szczecina. Tam w 1951 r. córka Maria zdała maturę, a w 1957 r. wyszła za mąż. Córka, Maria Gajdzińska, jest członkiem Rodziny Katyńskiej. Żona Helena, również należąca do Stowarzyszenia, zmarła w 2000 r.

MAZURKIEWICZ STEFAN [1907–1940]

PODPORUCZNIK, NAUCZYCIEL

Urodzony 21 maja 1907 r. w Lublinie. Syn Jana i Marii z Bielińskich. Z zawodu był nauczycielem, mieszkał w Staworowie (pow. Sokółka, woj. białostockie). Pracował w szkole, pełniąc funkcję kierow-

nika. Ożenił się z Bronisławą Suszko i miał z nią dwie córki: Zofię (ur. 1932) i Halinę (ur. 1940). W sierpniu 1939 r. otrzymał przydział wojskowy do 24. pułku piechoty 5. kompanii Dowództwa Okręgu Korpusu nr 2 Lublin. Po agresji sowieckiej trafił do obozu jeńców wojennych w Starobielsku, skąd przysłał cztery kartki pocztowe: 29 listopada 1939, 25 grudnia 1939, 22 stycznia 1940, 8 marca 1940, jeden obszerny list z 5 stycznia 1940 oraz telegram z 8 marca 1940. W korespondencji wyrażał troskę o rodzinę, zwłaszcza o ciężą żonę w tak niespokojnych czasach. Jednocześnie prosił, aby przysłać mu buty, spodnie, skarpety i chusteczki. Na wysłany przez żonę telegram do Starobielska przyszła odpowiedź od władz obozu z 5 maja 1940 r., iż „adresat wybył”. Żona od 1946 r. bezskutecznie poszukiwała męża przez PCK oraz Towarzystwo Opieki nad Polakami w Londynie. Z Londynu otrzymała wiadomość, iż nie widnieje on w ewidencji zaginionych. Stefan Mazurkiewicz został stracony pod Charkowem. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod nr. 2173. W 1985 r. został pośmiertnie odznaczony odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 r., a w 1994 r. Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” (legitymacja nr 137). Jego żona Bronisława, z zawodu nauczycielka, w czasie okupacji prowadziła tajne nauczanie we wsi Staworowo i sama wychowywała córki. Czekając na powrót Stefana, nie wyszła ponownie za mąż. W latach 1946–1963 pracowała w Szkole Podstawowej w Malawiczach (pow. Sokółka), następnie w Orłowiczach, a po przejściu na emeryturę zamieszkała w Białymstoku. Starsza córka, Zofia (po mężu Razinkiewicz), ukończyła studia pedagogiczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (KUL) i pracowała w szkole specjalnej, pełniąc funkcję dyrektora. Obecnie przebywa na emeryturze i mieszka w Białymstoku. Młodsza córka, Halina (po mężu Michalska), studiowała psychologię, również na KUL-u. Od 1966 r. mieszka w Gdańsku i pracuje jako psycholog. Wraz z mężem opiekuje się matką. Żona Bronisława i córka Halina Michalska należą do Rodziny Katyńskiej.

MIELCARZEWICZ JÓZEF [1915–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 15 marca 1915 r. w Ostrowie Wielkopolskim. Syn Jana Nepomucena, z zawodu architekta, zasłużonego obywatela miasta, radnego oraz uczestnika powstania wielkopolskiego – naczelnika Straży Ludowej, i Kazimierzy z domu Krumka. Miał cztery siostry: Janinę (ur. 1906), Barbarę (ur. 1907), Marię (ur. 1908) i Irenę (ur. 1910). Skończył Szkołę Podstawową im. T. Kościuszki, następnie kontynuował naukę w gimnazjum męskim. Bardzo zdolny, wyjątkowo muzyczny, grał na wielu instrumentach. W gimnazjum należał do zespołu muzycznego, w którym był pierwszym skrzypkiem. Od najmłodszych lat udzielał się w organizacjach patriotycznych. Należał czynnie do Drużyny Harcerskiej im. T. Zana. W 1934 r. celująco

zdał maturę, po czym odbył roczny kurs podchorążych dla maturzystów w Szczypiornie pod Kaliszem, który ukończył w stopniu podporucznika rezerwy. W 1936 r. zaczął studia na Wydziale Budowy Maszyn Wyższej Szkoły Technicznej Wolnego Miasta Gdańska (Technische Hochschule der Freien Stadt Danzig). Do 1938 był sekretarzem, a następnie ostatnim prezesem Zrzeszenia Studentów Polskich Politechniki Gdańskiej „Bratnia Pomoc”. W 1938/1939 był głównym organizatorem walki studentów polskich o ich prawa na uczelni. 27 lutego 1939 r. został – wraz z całym zarządem zrzeszenia – wydalony z uczelni. Dzięki niemu ocalały dokumenty dotyczące działalności „Bratniej Pomocy”, które przed wybuchem wojny przekazał do przechowania (po wojnie trafiły do Archiwum Państwowego w Gdańsku). Po wykluczeniu z uczelni wrócił do Ostrowa Wielkopolskiego z postanowieniem złożenia dokumentów na Politechnikę we Lwowie. Plany te zniweczyła sierpniowa mobilizacja. Został powołany do wojska i wyjechał w kierunku Lublina. W pamięci rodziny zachował się jako człowiek o wysokich walorach moralnych i dużej kulturze osobistej, lubiany i szybko nawiązujący kontakty z ludźmi, wymagający więcej od siebie niż od innych. Pierwszą wiadomość dotyczącą jego losów rodzina otrzymała w Ostrowiu w grudniu 1939 r. Była to pocztowa karta ze Starobielska z datą 29 listopada 1939 r., w której pisał: „Kochana Mamuchno! Jestem zdrowy i cały i nie kłopotczę się o mnie...”. Druga kartka pocztowa była z 29 grudnia 1939. Obie pisane były ołówkiem. Ostatnią wiadomością, którą rodzina otrzymała w kwietniu 1940 r., była depesza o treści: „Żyjemy i jesteśmy zdrowi – Kubicki, Mielcarzewicz, Matyśkiewicz”. Józef Mielcarzewicz figuruje na liście NKWD jeńców Starobielska pod poz. 2159, s. 346. Tragicznie potoczyły się losy jego rodziny. Matka Kazimiera, siostra Maria z mężem Józefem i siedmioletnią córką Jadwigą zostali w 1940 r. wywiezieni ze Lwowa pod Kazań. Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej i ogłoszonej amnestii cała rodzina wyjechała do Uzbekistanu. Tam w wyniku choroby zmarli matka i mąż siostry. Maria z córką wyruszyła wraz z innymi zesłańcami do Teheranu; ciężko chora pozostała w Krasnowodzku. Jadwiga podzieliła los innych polskich sierot – przez Persję i Afrykę wróciła do Polski. Mimo prowadzonych po wojnie poszukiwań nie poznała dalszych losów matki. Jadwiga, po mężu Sauer, do dzisiaj mieszka w Gdańsku. Siostra Józefa Mielcarzewicza, Barbara, od 1930 r. była związana z Gdańskiem, gdzie pracowała jako nauczycielka języka francuskiego i języka niemieckiego w Gimnazjum Polskim Macierzy Szkolnej. Jednocześnie aktywnie działała społecznie jako członek Gminy Polskiej Związku Polaków, czynnie przyczyniając się do krzewienia polskości na terenie Wolnego Miasta Gdańska. Po II wojnie światowej powróciła do Gdańska. W 1950 r. rozpoczęła pracę w Bibliotece Centralnej Politechniki Gdańskiej (PG), a w 1957 r. objęła stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej PG. Funkcję tę pełniła do chwili przejścia na emeryturę w 1973 r. W uznaniu zasług w pracy zawodowej i działalności społecznej została wielokrotnie odznaczona. Zmarła w 1988 r. w Gdańsku. Najstarsza siostra Józefa Mielcarzewicza, Janina, po wojnie wyjechała do Londynu, gdzie zmarła. Natomiast siostra Irena, po mężu Bąkiewicz, jest emerytowaną nauczycielką i mieszka w Poznaniu.

MOROZ MIROSLAW [1893–1940]

KAPITAN

Urodzony 15 lutego 1893 w Tarnobrzegu. Syn Michała i Franciszki z Kmiotków. Studiował filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pracował jako nauczyciel gimnazjalny w Wadowicach, był wychowawcą Karola Wojtyły. Brał udział w I wojnie światowej. W Wojsku Polskim służył od 1918 r., 1 czerwca 1919 otrzymał tytuł porucznika mianowanego ze starszeństwem. W 1919 służył w Dowództwie Okręgu Generalnego w Krakowie, od 1923 – w 27. pułku piechoty, a następnie w 4. Pułku Strzelców Podhalańskich. Miał żonę Stefanię. Brak informacji dotyczących jego dalszych losów.

NAHREBECKI KAROL [1909–1940]

PORUCZNIK, NAUCZYCIEL

Urodzony 14 maja 1909 r. w Delatynie (pow. Nadwórna, woj. stanisławowskie). Syn Jana i Zofii z Szeligowskich. W latach 1924–1932 uczęszczał do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Stanisławowie. 31 maja 1932 r. zdał egzamin dyplomowy. Uczył w miejscowej szkole powszechnej. Mieszkał przy ul. Wołczyńskiej 57. Starał się zaszczepić uczniom potrzebę sportu i turystyki. Latem uprawiał sporty wodne, a zimą jeździł na nartach i łyżwach. W okresie od 15 września 1932 do 6 lipca 1933 r. był słuchaczem Dywizyjnego Kursu Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 48. pułku piechoty w Stanisławowie. Kurs ukończył z wynikiem dobrym, w stopniu plutonowego podchorążego. Dowódca kursu, porucznik Józef Samecki, podkreślił w opinii, że Karol Nahrebecki posiada duże umiejętności wojskowe, zdolność dowodzenia, potrafi też kontrolować wydawane przez siebie rozkazy. Praktykę odbywał ponadto w 48. pułku piechoty, który był jego jednostką macierzystą. Tu w następnym roku został powołany na ćwiczenia, podczas których dowodził plutonem. Ponownie otrzymał bardzo pozytywną opinię dowódcy batalionu mjr. dypl. Sidorskiego (12 VIII 1934). 1 stycznia 1935 r. mianowany podporucznikiem rezerwy ze starszeństwem. Uczestniczył w działaniach wojennych w 1939 r. W niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej i został osadzony w obozie w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. Na liście jeńców wojennych NKWD z maja 1940 r. figuruje pod nr. 059/1, poz. 88, akta nr 237. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostra, Jadwiga Kantowska (zm. 20 X 1999), była członkiem Rodziny Katyńskiej.

DOBCHOWICZ WITOLD (1905–1940)

KAPITAN, INŻYNIER ROLNIK

Urodzony 19 grudnia 1905 r. w rodzinie ziemiańskiej. Syn Emila i Aliny z Rewińskich. Absolwent Wyższej Szkoły Rolniczej w Cieszynie. Właściciel rodzinnego majątku Jasieniec (woj. poleskie). Zmobilizowany w marcu 1939 r. Do wybuchu wojny stacjonował w Bełchatowie jako oficer dyspozycyjny dowódcy 30. Poleskiej Dywizji Piechoty, która 10 września 1939 r. wycofywała się przez Warszawę na wschodni brzeg Wisły. W drugiej połowie września 1939 r. podobno widziano go w grupie oficerów we Włodzimierzu Wołyńskim. Później jego rodzina otrzymała kartkę z obozu jeńców w Kozielsku. Na liście jeńców wojennych NKWD figuruje pod nr. 032/2, poz. 40, akta nr 2864. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego siostrzenica, Krystyna Imbierowicz, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

OKULICZ ANATOLIUSZ (1912–1940)

PORUCZNIK

Urodzony 22 lutego 1912 r. w Wilnie. Syn Włodzimierza i Olgi z Lewkowiczów. Mieszkał w Wilnie, gdzie pracował w PKP. Przydzielony do 1. pułku ułanów Legionów Józefa Piłsudskiego, zmobilizowany 26 sierpnia 1939 r. Wyjazd eszelonu z Wilna nastąpił prawdopodobnie 7 lub 8 września 1939 r., transport był skierowany na południe. Do zatrzymania przez żołnierzy sowieckich doszło prawdopodobnie 19 września w okolicy Równego. Anatoliusz Okulicz został uwięziony w obozie jenieckim NKWD w Kozielsku, skąd wysłał do rodziny dwa listy – pierwszy z 28 listopada 1939, drugi z 20 stycznia 1940. Poszukiwania zaginionego rozpoczęto zaraz po repatriacji, zwracając się do PCK w Warszawie i do Towarzystwa Pomocy Polakom w Londynie (Relief Society for Poles). Odpowiedź potwierdziła najgorsze przypuszczenia – wynikało z niej, że nazwisko Okulicza figuruje na liście polskich wojskowych ekshumowanych w Katyniu, nr ewid. 01116 (PCK/AM). Brat Leonid Okulicz znalazł jego nazwisko na kserokopiach dokumentów dotyczących Zbrodni Katyńskiej przekazanych Polsce w kwietniu 1990 r. przez władze ZSRR. Na liście jeńców wojennych NKWD z 13 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 029/3, poz. 53, s. 4. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”, odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego brat, Leonid, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

ORŁOWSKI HENRYK [1906–1940]

MAJOR

Urodzony 13 grudnia 1906 r. w Tyfilisie. Syn Pawła i Antoniny z Wiszniewskich. Po ukończeniu szkoły oficerskiej z nominacją na porucznika dostał przydział do 62. pułku piechoty w Bydgoszczy. W rozkazie dziennym pułku nr 93 tak go opisano: „Por. Orłowski wykazał wielkie zamiłowanie do zawodu żołnierskiego, wielkie zalety osobiste co do charakteru i wartości fachowych. Inteligentny, pracowity i sumienny. Posiadał stałe zaufanie przełożonych, przyjaźń kolegów, przywiązanie podkomendnych”. Po skończeniu Wyższej Szkoły Wojennej w stopniu kapitana dyplomowanego pracował w sztabie 1. Dywizji Piechoty Legionów w Wilnie, 14 maja 1938 r. otrzymał brązowy medal za długoletnią służbę z rąk generała Kutrzeby, Komendanta Wyższej Szkoły Wojennej. 28 sierpnia 1957 r. wraz ze sztabem wyruszył na wojnę. Rodzina otrzymała od niego trzy listy z obozu w Ostaszkowie, w których wyrażał troskę o rodzinę w kraju. Nic nie świadczyło o tym, żeby spodziewał się losu, który go spotkał. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Ostaszkowie figuruje na s. 315, poz. 26, akta nr 5036. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 oraz Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego córka, Jolanta Hlibowicka (zm. 29 III 1999), była członkiem Rodziny Katyńskiej.

PALIWODA JAN [1888–1940]

KAPITAN, NAUCZycIEL

Urodzony 8 sierpnia 1888 r. w Zdworze (pow. Gostynin). Syn Szymona i Elżbiety. Służył w wojsku w stopniu porucznika, w twierdzy w Brześciu nad Bugiem. Do niewoli sowieckiej dostał się w nieznanych okolicznościach, został osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku. Na wykazie jeńców wojennych NKWD figuruje pod poz. 2593, s. 359. Pamięć o nim zachowuje chreśnica, Irma Taraszkiewicz.

RĄCZYŃSKI JULIAN [1899–1940] **ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ**

Urodzony w 1899 r. w Remlu (woj. poleskie). Syn Gracjana i Bronisławy. Do wybuchu wojny mieszkał w Warszawie i pracował w Policji Państwowej. Do niewoli sowieckiej wzięty 17 września 1939 r. w Zdołbunowie. Rodzina nie otrzymała od niego żadnej wiadomości, a w kwietniu 1940 r. została wywieziona do Kazachstanu, gdzie przebywała do 1946 r. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu Ostaszków z 20 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 038/1, s. 233, poz. 48, akta nr 3748. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego synowie Julian i Lech są członkami Rodziny Katyńskiej.

RZESZUTKO FRANCISZEK [1893–1940] **POSTERUNKOWY POLICJI PAŃSTWOWEJ**

Urodzony 28 stycznia 1893 r. w Jurówce (pow. Równe). Syn Wojciecha i Wiktorii Mazur. Pracował jako policjant archiwista w Równem na Wołyniu. Aresztowany przez NKWD 30/31 grudnia 1939 r. we własnym domu. Przez pewien czas przebywał w więzieniu w Równem. 13 kwietnia 1940 r. jego żonę i córkę wywieziono do Kazachstanu, gdzie przebywały sześć lat. Rodzina prowadziła poszukiwania przez MCK, jednak bez rezultatu. Dopiero w 1994 r. został odnaleziony na tzw. Ukraińskiej Liście Katyńskiej pod nr. 41/3-177, poz. 2463, s. 87. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego córka, Regina Łukaszewska, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

SIWIEC MARIAN [1907–1940] **KAPITAN**

Urodzony 28 listopada 1907 r. w Wilnie. Syn Kazimierza i Petroneli z Frąckiewiczów. W 1928 r. ukończył gimnazjum w Wilejce, a w 1931 r. Szkołę Podchorążych Piechoty w stopniu porucznika. W 1931 r. służył w 80. pułku piechoty w Słonimiu, w 1936 r. został przeniesiony do Centrum Wyszkolenia Żandarmerii w Grudziądzu. Odznaczony brązowym medalem za dłu-

goletnią służbę. W 1933 r. ożenił się z Haliną z Białobrzeskich. Z końcem 1938 r. został skierowany do 4. Dywizjonu Żandarmerii w Łodzi, gdzie mieszkał z żoną i synem Andrzejem do wybuchu wojny. W chwili rozpoczęcia wojny został dowódcą 12. plutonu żandarmerii. Ranny trafił do obozu jeńców wojennych w Ostaszku, o czym jego rodzina dowiedziała się od żołnierzy polskich żydowskiej i białoruskiej narodowości, którzy zostali zwolnieni przez Sowieć. Stamtąd dotarła jedyna kartka pocztowa z datą 4 grudnia 1939 r. Na listach jeńców wojennych NKWD z 22 kwietnia 1940 r. figuruje pod poz. 28, akta nr 4815. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Rodzina po zajęciu Wileńszczyzny przez Rosjan i zarekwirowaniu majątku została bez środków do życia. Przetrwiała dzięki pomocy polskich sąsiadów. Jego żona pracowała fizycznie w kołchozie, gdzie była szykanowana. Jego siostra wraz z córką zostały wywiezione na Sybir, a młodszy brat, pilot Jan Siwiec, zginął 23 grudnia 1941 r. w Anglii. Uciekając przed groźbą wywózki na Sybir, rodzina Mariana Siwca rozpoczęła tułaczkę, zakończoną powrotem do Polan po wybuchu wojny rosyjsko-niemieckiej. W tym czasie majątek przeszedł pod zarządek Niemca, który okazał się dobrym człowiekiem. Na wieść o zbliżającym się froncie rosyjskim i nasileniu się działania partyzantki rosyjskiej rodzina znów uciekła, tym razem, dzięki pomocy księdza, do Wilna. Po otrzymaniu karty ewakuacyjnej opuściła miasto w marcu 1945 r., udając się najpierw do Radomia, a później do Łodzi. Tam okazało się, że mieszkanie zostało zarekwirowane, dlatego żona Mariana Siwca wraz z synem przeprowadziła się do Człuchowa, gdzie podjęła pracę w Polskim Urzędzie Repatriacyjnym. Prowadzone równocześnie przez rodzinę poszukiwania nie przyniosły żadnych rezultatów. Ostatecznie rodzina Siwca osiedliła się w Gdańsku. Żona Mariana Siwca, Halina, zmarła w 1970 r. Syn Andrzej ukończył studia na Politechnice Gdańskiej i jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

SONGIN LEON [1912–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 2 stycznia 1912 r. w Wilnie. Syn Antoniego i Pauliny z Usowiczów. Absolwent Średniej Szkoły Ogrodniczej w Wilnie (1931). Technik ogrodnik zatrudniony w folwarku Podbrzozy (woj. wileńskie). Ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy przy 77. pułku piechoty. Od 1 stycznia 1937 r. przydzielony do 1. pułku piechoty Legionów. Rodzina otrzymała od niego jeden list – z 28 listopada 1939 r. z obozu w Kozielsku. Na liście jeńców wojennych NKWD z 27 kwietnia 1941 r. figuruje pod nr. 052/4, poz. 1, s. 584, akta nr 944. Jego siostra, Maria Surowoż (zm. na początku lat dziewięćdziesiątych), była członkiem Rodziny Katyńskiej.

SUROŹ WŁODZIMIERZ [1904–1940]

KAPITAN, LEKARZ

Urodzony w 1904 r. w Kibartach. Syn Czesława i Emilii. Naczelnym lekarzem w 19. Pułku Artylerii Lekkiej w Starej Wilejce koło Wilna. Do niewoli sowieckiej dostał się w nieznanych okolicznościach. Został osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku. Jego żona Maria otrzymała od niego pięć kart z obozu. Na liście jeńców wojennych NKWD figuruje pod poz. 3155. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego żona (zm. na początku lat dziewięćdziesiątych) była członkiem Rodziny Katyńskiej.

SZAJDA PIOTR [1899–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony w 1899 r. w woj. lwowskim. Syn Michała. Przez wiele lat mieszkał w miasteczku Piaski (pow. wołkowsky, woj. białostockie), gdzie pracował jako felczer. Następnie przeniósł się do pracy w Policji Państwowej (PP). W 1929 r. ożenił się z Elżbietą Siemaszkiewiczówną, z którą miał troje dzieci: Eugeniusza (ur. 1931), Marię (ur. 1932) i Władysławę (ur. 1934). Rodzina wspominała go jako człowieka prawego i sprawiedliwego, ale przede wszystkim jako wielkiego patriotę – jego powiedzenie brzmiało: „Pierwsza Ojczyzna, druga – Rodzina”. W 1939 r. przeniósł się z rodziną do miasteczka Suraż (woj. białostockie), gdzie kontynuował pracę w PP. Tam zastał go wybuch II wojny światowej i został zmobilizowany do wojska. Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Polski 17 września 1939 r. znalazł się w obozie jenieckim w Ostaszku. Jedyłą wiadomością, jaką otrzymała żona, był telegram przesłany z obozu w języku rosyjskim o treści: „Ja żyję, zdrowy, oczekuję powrotu” (Żyję, jestem zdrowy, oczekuję powrotu). Na liście jeńców wojennych NKWD z 13 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 026/2, s. 155, poz. 49, nr akt 178. Odznaczony pośmiertnie Odznaką Pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. W niedługim czasie NKWD postanowiło rozprawić się z jego rodziną. Nie było to jednak proste, ponieważ żona Elżbieta z trojgiem dzieci wyjechała w 1940 r. z Suraża do wsi Mogilowce, do swego ojca. NKWD dotarło do nich w nocy z 21 na 22 czerwca 1941 r. Załadowano ich do bydlęcego wagonu ostatniego eszelonu, który ekspresowo odprawiono na wschód z uwagi na rozpoczęte bombardowania przez Niemców. Przewożono ich w bardzo złych warunkach w głąb ZSRR, do Nowosybirsk, a następnie przeładowano na parostatek i dalej rzeką Obwieziono na północ do posesiłka Nowosiołowo, znajdującego się ponad 500 km

od miasta Tomsk. Elżbieta przeszło rok pracowała ponad siły w kolchozie, najpierw przy karczowaniu lasu i przeładunku drewna, później przy młócce zboża. Jesienią 1942 r. poważnie zachorowała i znalazła się w szpitalu. Trójkę dzieci zabrano do jednego z Polskich Domów Dziecka, które zostały utworzone przez przedstawicieli polskiego rządu po podpisaniu porozumienia z rządem ZSRR. Elżbieta po częściowym odzyskaniu zdrowia postanowiła dotrzeć do swoich dzieci, pokonując pieszo przy czterdziestostopniowym mrozie ponad 500-kilometrową trasę, która prowadziła przez zamarzną rzekę Ob. Po odnalezieniu dzieci podjęła pracę w domu dziecka. W 1946 r. powróciła do kraju, pełna nadziei na spotkanie z mężem. Poszukiwania, rozpoczęte przez żonę Elżbietę jeszcze na terytorium ZSRR w 1943, kontynuowane przez PCK w Warszawie i w Londynie po powrocie do kraju, pozostały bez rezultatu. Żona Szajdy zmarła w 1992 r., po długich cierpieniach, jako inwalidka I grupy. Syn Eugeniusz ukończył Technikum Budowlane w Gdańsku i podjął pracę w budownictwie. Córka Maria Szajda-Wołkowicz ukończyła studia ekonomiczne i pracuje w bankowości. Druga córka – Władysława Szajda – pracowała jako księgowa i jest inwalidką I grupy. Dzieci Szajdy działają w Związku Sybiraków oraz w Rodzinie Katyńskiej.

SZEFER TADEUSZ [1914–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 31 marca 1914 r. w Dąbrowie (pow. Frysztat, Zaolzie) w rodzinie inteligenckiej. Syn Leopolda, inżyniera górnictwa, i Heleny z Tychowskich. Studiował ekonomię, po uzyskaniu stopnia magistra został doktorantem Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Pracował w 1938 r. w Izbie Przemysłowej Handlowej, w Referacie Morskim w Gdyni, gdzie mieszkał wraz z żoną do wybuchu wojny. W sierpniu 1939 r. otrzymał powołanie jako oficer Zapasowego Szwadronu 8. pułku ułanów w Krakowie, mimo posiadania przydziału do Grudziądza. W czasie działań wojennych znalazł się na Lubelszczyźnie, skąd 12 września przysłał pisemną wiadomość. Po agresji sowieckiej został aresztowany 27 września 1939 r. w Chmielku (woj. lwowskie) i trafił do obozu jeńców wojennych w Starobielsku. Informacja o dacie i miejscu aresztowania jest zawarta w książce Józefa Czapskiego *Wspomnienia starobielskiego jeńca*. Czapski dwukrotnie wspomina Tadeusza Szefera, opisując go jako „młodziutkiego entuzjastę Gdyni, który w najczarniejszych chwilach nie tracił nadziei i fasonu”. Z obozu w Starobielsku przysłał kartkę (28 XI 1939) oraz dwa listy (28 I i 14 II 1940). Ostatni list zawierał portrecik narysowany przez Józefa Czapskiego. Żona Tadeusza Szefera, Maria, przeżyła okupację u matki w Krakowie oraz u rodziny w Bochni. Od 1944 r. działała w podziemnych strukturach Stronnictwa Narodowego i Narodowej Organizacji Wojskowej Kobiet. W tym czasie nieustannie poszukiwała męża przez kanały

konspiracyjne oraz za pośrednictwem PCK i MCK, docierała do powracających do Generalnej Guberni żołnierzy, sięgała do niemieckich i londyńskich materiałów. Z Londynu już w 1942 r. otrzymała informację o „brakującej wielkiej liczbie oficerów internowanych na terenie ZSRR”. Wiosną 1943 r., gdy ujawniono Zbrodnię Katyńską, rozmawiała w Krakowie z członkiem PCK dr. Szebestą oraz zwolnionym przez Sowietów hr. Puśłowskim, który przywiózł listę czterystu oficerów osadzonych w obozie w Griazowcu. Znalazł się na niej Józef Czapski, ale nie było żadnego oficera z Zapasowego Szwadronu 8. pułku ułanów. Tadeusz Szefer został pośmiertnie odznaczony Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod nr. 3802. Jego żona, Maria Odyniec, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

SZYDA TADEUSZ [1906–1940]

KAPITAN

Urodzony 2 kwietnia 1906 r. w Częstochowie. Syn Franciszka i Michaliny z Gładyszów. W latach 1932–1937 służył w 57. pułku piechoty w Poznaniu. Nominację na porucznika otrzymał w 1935 r. Przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza w Wołożynie, gdzie służył do wybuchu wojny. Miał duże zdolności malarskie. Dostał się do niewoli sowieckiej i został osadzony w obozie w Kozielsku. Figuruje na liście ofiar katyńskich NKWD z 16 kwietnia 1940 r. pod nr. 035/1, poz. 61, akta nr 3797.

SZYSZKIEWICZ JAN [1894–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 6 kwietnia 1894 r. w Łomnej, (woj. warszawskie), w rodzinie inteligenckiej. Syn Feliksa i Marii z Sosińskich. Do września 1939 r. mieszkał wraz z żoną i córką Antoniną w Makowie Mazowieckim i pełnił funkcję komendanta powiatowego Policji Państwowej (PP). 3 kwietnia 1939 r. otrzymał przydział wojskowy do dyspozycji komendanta wojewódzkiego PP w Warszawie. Po agresji sowieckiej trafił w Równem do niewoli i został osadzony w obozie jeńców wojennych w Ostaszkowie. Z obozu przysłał kartkę pocztową, adresowaną do przyjaciół, z zapytaniem o „swoje sieroty” – miał na myśli żonę i córkę. Prawdopodobnie obawiał się represji, które miały nastąpić w stosunku do rodzin więzionych jeńców. Informację

o dokonywanej przez Sowieców selekcji i dzieleniu polskich żołnierzy na oficerów i podoficerów przekazał w styczniu 1940 r. kierowca samochodu dyspozycyjnego Komendy Powiatowej PP, któremu udało się uciec z ZSRR. Był on również świadkiem aresztowania i odebrania Janowi Szyszkiewiczowi broni krótkiej, obrączki i zegarka. O jego pobycie w Ostaszkwie i panujących w obozie koszmarnych warunkach bytowych poinformował młody więzień, którego zwolniono z obozu. W 1945 r. do jego rodziny dotarła wiadomość z Londynu o wywiezieniu wszystkich jeńców z obozu w Ostaszkwie do Kalinina i rozstrzelaniu przez NKWD. Jako miejsce gromadzenia zwłok wskazywano teren lotniska wojskowego w rejonie obecnego Tweru. Dwanaście lat później, również z Londynu, została przekazana fotokopia kartki z nazwiskiem i danymi Jana Szyszkiewicza, będąca wyciągiem z listy zamordowanych w Kalininie. Jego żona i córka uniknęły represji. Po nielegalnym przekroczeniu granicy w Gaworonie koło Ostrowi Mazowieckiej, dzięki pomocy starszego posterunkowego PP A. Patyry, organizującego z ramienia AK przerzuty, dojechały do Radziejowic (koło Grodziska Mazowieckiego), gdzie mieszkały u rodziny do końca wojny. We wspomnieniach córki pozostał człowiekiem ciepłym i kochającym, ale wymagającym. Cieszył się szacunkiem i autorytetem. Był wesoły, umiał grać na organach i pianinie, czego nauczył go ojciec, który był organistą. Jego żona zmarła w 1977 r. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” (legitymacja nr 183) oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 (legitymacja nr 12528). Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Ostaszkwie z 5 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 05/5, poz. 23, akta nr 5810. Jego córka, Antonina Szyszkiewicz, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

TABACZYŃSKI ANDRZEJ [1900–1940]

KAPITAN

Urodzony 17 stycznia 1900 r., syn Jana. Dowódca kompanii w Korpusie Kadetów nr 1 we Lwowie. Do niewoli sowieckiej dostał się w nieznanych okolicznościach. Na tzw. Ukrainiejskiej Liście Katyńskiej figuruje pod nr. 055/4, poz. 86, akta nr 2887. Jego syna, Adama, który był kadetem, zamordowano w Katyniu. Andrzej Tabaczyński został odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Pamięć o zamordowanym zachowują ciotka Alina Krupa i siostrzeniec Ryszard Krupa, którzy są członkami Rodziny Katyńskiej.

TARNOWSKI ZYGMUNT [1900–1940]

PODPORUCZNIK

Urodzony 10 grudnia 1900 r. w Skotnikach. Syn Władysława i Marianny z Antoniaków. W wieku 16 lat jako ochotnik wstąpił do Legionów i brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przeszedł szkolenie wojskowe, po którym został skierowany do służby w Korpusie Ochrony Pogranicza, gdzie pracował do 1939 r., pod koniec w Ostrogu nad Horyniem. 17 września 1939 r., po wkroczeniu wojsk sowieckich do Polski, został wzięty do niewoli i osadzony w obozie w Kozielsku. Na liście jeńców wojennych NKWD z 27 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 052/4, poz. 55, s. 585a, akta nr 879. Pamięć o ojcu zachowuje córka, Irena Malińska, która jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

TKACZYK BORYS [1910–1940]

POSTERUNKOWY POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony w 1910 r. w Petersburgu. Syn Stanisława i Olgi Kuliczkowej, którzy zmarli przed wybuchem wojny. Pracował jako funkcjonariusz Policji Państwowej w Kępnie (woj. poznańskie). W latach pięćdziesiątych bezskutecznie poszukiwany przez siostrę Zofię za pośrednictwem PCK. Był kawalerem. Odnaleziony w latach dziewięćdziesiątych na tzw. Ukraińskiej Liście Katyńskiej pod nr. 042, poz. 122/2938. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostra, Zofia Marton, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

TROCKI JAN [1906–1940]

KAPITAN, DOKTOR MEDYCyny

Urodzony 8 lipca 1906 r. w Przygodzicach Wielkich (pow. Ostrów Wielkopolski). Syn Franciszka i Franciszki z Lehmanów. Dzieciństwo spędził w Zbąszyniu, gdzie ojciec był pracownikiem Banku Ludowego, matka zajmowała się zaś domem i czwórką dzieci (trzech synami i córką). Od lat chłopięcych uczył się grać na skrzypcach, czego z czasem za-

niechał na rzecz sportu – był założycielem istniejącego do dziś klubu piłki nożnej w Zbąszyniu. Tam też uczęszczał do szkoły podstawowej. Szkołę średnią skończył w 1924 r. w Wolsztynie, następnie studiował medycynę w Poznaniu, uzyskując w 1929 r. dyplom doktora. Po ukończeniu studiów pracował w Szpitalu Przemienienia Pańskiego w Poznaniu, w 1931 r. przeniósł się do szpitala powiatowego w Wągrowcu, a pod koniec 1935 r. został ordynatorem szpitala w Koninie, gdzie przystąpił do pracy przy modernizacji oddziału chirurgicznego. Pracował bardzo dużo – był chirurgiem, akuszerem, rentgenologiem. Wzywany do chorych jeździł do nich, często nocą, kilkanaście kilometrów chłopskimi furmankami. Mimo intensywnej pracy ciągle się doksztcał, miał obszerną bibliotekę w językach niemieckim i angielskim. Jako przewodniczący PCK główny nacisk kładł na szkolenie pielęgniarek. Z zamiłowania był ornitologiem, znał wszystkie ptaki polskie. Nie pił, nie palił, był pogodny, pełen poczucia humoru, dowcipny. Lubiany i szanowany, w stosunku do kolegów z miasta i powiatu zawsze uczynny i życzliwy. Otrzymał przydział wojskowy do szpitala zapasowego chirurgii urazowej w Warszawie. Po 17 września 1939 r. jednostka wojskowa, do której go przydzielono, została otoczona przez Sowieców w okolicy Tarnopola. Po rozbrojeniu internowanych wojskowych osadzono go w obozie jenieckim NKWD w Kozielsku. Stamtąd wysyłał listy do rodziny, ostatni w marcu 1940 r. – później korespondencja się urwała. Rodzina nie podejmowała poszukiwań, gdyż już w 1943 r. otrzymała przesyłkę od przyjaciół z Konina, zawierającą wycinek z gazety niemieckiej z listą polskich oficerów zamordowanych w Katyniu. O Zbrodni Katyńskiej powiadomił również PCK w Warszawie, informując jednocześnie o rzeczach znalezionych przy zamordowanym. Były to list od żony i książeczka wojskowa. Pamiętki te, które miały być przekazane rodzinie, zostały wywiezione do Niemiec i zaginęły. Na liście ofiar NKWD z 9 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 025/3, s. 461, poz. 10, akta nr 2843. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego żona, Stefania, nauczycielka, magister filologii angielskiej, z córką Janiną (ur. IX 1938) zostały wysiedlone do Generalnej Guberni, do woj. lubelskiego. Krótko przed wybuchem powstania warszawskiego przeniosły się do Warszawy. Po zakończeniu wojny Stefania pracowała w Liceum Pedagogicznym w Wągrowcu, następnie w Technikum Handlowym w Bydgoszczy, a od 1954 r. do emerytury na stanowisku dyrektora do spraw pedagogicznych w Technikum Łączności w Gdańsku. Córka Janina skończyła studia na Wydziale Chemii Politechniki Gdańskiej, gdzie pracuje jako nauczyciel akademicki. Obie są członkami Rodziny Katyńskiej.

TURZAŃSKI JAN [1898–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 26 czerwca 1898 r. w Żupanii (pow. Stryj). Syn Mikołaja i Marii z Komarnickich. Żonaty z Heleną Głuchowską, z którą miał dwoje dzieci: Tadeusza i Janinę. Mieszkał w Kołomyi, gdzie był funkcjonariuszem kancelarii komisariatu Policji Państwowej w stopniu przodownika. We wrześniu 1939 r. został aresztowany w czasie ewakuacji kancelarii przez wkraczającą armię sowiecką i osadzony w więzieniu w Kołomyi, a następnie przewieziony do obozu w Ostaszku. Z obozu żona otrzymała od niego dwie kartki – zachowała się jedna, datowana na 20 stycznia 1940 r., w której z troską dopytywał o zdrowie najbliższych i pisał: „Kochana Lusu i Dzieci! Donoszę Wam, że jestem zdrów i powodzi mi się dobrze...”. Żonę z dziećmi deportowano do Kazachstanu 13 kwietnia 1940 r., gdzie spędzili sześć lat. Sąd Grodzki w Krotoszynie 11 grudnia 1940 r. wydał postanowienie o uznaniu Jana Turzańskiego za zaginionego, które żona otrzymała dopiero w 1957 r. Zgodnie z postanowieniem sądu powiatowego w Krotoszynie z 1957 r. został uznany za zmarłego w dniu 31 grudnia 1940 r. Na liście jeńców wojennych NKWD z 20 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr 037/1, s. 214, poz. 79. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego córka Janina Skrobuń jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

TUSTANDOWSKI ROMUALD [1893–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 31 października 1893 r. w Sokolnikach (pow. Lwów). Do wybuchu wojny mieszkał i pracował w Rudniku nad Sanem. W pierwszych dniach września 1939 r., podczas ewakuacji posterunku Policji Państwowej w Rudniku w kierunku Biłgoraju do Lwowa, został wzięty do niewoli i osadzony w Ostaszku. Ostatnią wiadomość przesłał do swojej siostry Walerii Wyspiańskiej (zamieszkałej we Lwowie) 9 grudnia 1939 r. Pozostawił żonę Jadwigę i syna. Został odznaczony brązowym Medalem za Długoletnią Służbę i Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości. Pośmiertnie otrzymał Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Na liście jeńców wojennych NKWD z 10 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 023/5, s. 142, poz. 1, akta nr 3460. Jego żona (zm. 1997) była członkiem Rodziny Katyńskiej.

URBAN KAZIMIERZ [1912–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 19 marca 1912 r. w Wilnie. Syn Kazimierza i Marii z Ziernickich. Po ukończeniu Państwowego Gimnazjum im. Jochima Lelewela w Wilnie wstąpił do Szkoły Podchorążych Artylerii w Toruniu, po ukończeniu której otrzymał przydział do 1. Pułku Artylerii Lekkiej w Wilnie ze stopniem podporucznika. Uprawiał koszykówkę, siatkówkę i tenis. Za osiągnięcia sportowe otrzymał kilka medali. Był wicemistrzem okręgu wileńskiego we florecie. We wrześniu 1939 r. dostał się do niewoli sowieckiej w okolicy Lwowa. Po pobycie w Szepietówce trafił do obozu w Starobielsku. Jego matka otrzymała dwie kartki – z Szepietówki z 14 października 1939 r. oraz ze Starobielska z 24 grudnia 1939 r. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Starobielsku figuruje pod nr. 2408. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego siostrzeniec Jerzy Klajn z żoną Mironą należą do Rodziny Katyńskiej.

WALKIEWICZ STANISŁAW [1901–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 21 lipca 1901 r. w Warszawie. Syn Stanisława i Walentyny z Urbańskich. Absolwent Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty, Okręg Korpusu Nr VI przy 40. pułku piechoty (1927) i dwuletniego kursu w Szkole dla Podoficerów Zawodowych w Grudziądzu. Podporucznikiem mianowany 15 sierpnia 1927 r. Służył w 49. Huculskim Pułku Strzelców w Kołomyi, 68. pułku piechoty we Wrześni i 76. pułku piechoty w Grodnie. Należał do kadry Okręgu Korpusu Nr 1. Na liście NKWD jeńców obozu w Kozielsku z 9 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 025/2, poz. 2, s. 456, akta nr 2549. Pamięć o zamordowanym zachowuje Jan Walkiewicz, członek Rodziny Katyńskiej.

WEHRSTEIN WŁADYSŁAW [1891–1940]

KAPITAN. INŻYNIER MECHANIK

Urodzony 20 maja 1891 r. w Stryju. Syn Jana i Karoliny z domu Stencel. Z zawodu inżynier mechanik. Był właścicielem fabryki „Odlewnia Żelaza i Metali – Jan Wehrstein” w Stryju. Żonaty z Wandą Bogucką, z którą miał dwie córki: Barbarę i Janinę. Uczestnik walk z bolszewikami w 1920 r., za co otrzymał Order Virtuti Militari. Zmobilizowany do wojska w 1939 r. Po pierwszych walkach nie skorzystał z możliwości przekroczenia wraz z oddziałem granicy węgierskiej, lecz powrócił do rodziny do Stryja. 1 listopada 1939 r. został brutalnie aresztowany przez władze sowieckie we własnym domu i osadzony w więzieniu w Stryju. W pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia pod eskortą przyprowadzono go do rodziny, aby wymusić na nim zgodę na uruchomienie fabryki i produkcję broni. Po odmowie został ponownie uwięziony. W więzieniu przebywał do wiosny 1940 r., skąd został wywieziony w kierunku Lwowa. Od tego momentu rodzina nie miała żadnych wiadomości o jego losach. Dopiero w 1994 r. na podstawie tzw. Ukraińskiej Listy Katyńskiej ustalono, że jego nazwisko figuruje pod nr. 056/2, poz. 14 (447), s. 232. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Pamięć o zamordowanym zachowują córki Barbara oraz Janina, która jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

WERECKI PIOTR [1910–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 23 czerwca 1910 r. w Osinach Szadku (pow. sieradzki). Syn Wincentego i Stefanii z Kubackich. Absolwent gimnazjum w Zgierzu (1931). Urzędnik w Zarządzie Miejskim w Poznaniu. Ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim (1933). Miał dwóch braci: jeden zajmował się rolnictwem w Szadku, drugi był urzędnikiem państwowym. W 1939 r. zmobilizowany jako dowódca plutonu do 17. Dywizjonu Artylerii Ciężkiej; pozostawił narzeczoną Halinę Ostrowidzką. W nieznanych okolicznościach dostał się w ręce sowieckie i został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. Na liście jeńców wojennych NKWD z 9 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 022/2, s. 441, poz. 21, akta nr 1576. Halina Jasiukiewicz, jego była narzeczoną, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

WIERZBICKI WAŁAW [1900–1940]

ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 2 lutego 1900 r. w Juliopolu (woj. lubelskie). Syn Jana i Marii. Od 1924 r. służył w Policji w stopniu starszego posterunkowego we wsi Hołubla (pow. siedlecki). 11 września 1939 r., opuściwszy posterunek, udał się na Wschód. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej i został osadzony w obozie w Ostaszkowie. Rodzina otrzymała od niego jedną kartę z grudnia 1939 r. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Na liście jeńców wojennych NKWD z 13 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 027, s. 179, poz. 21, akta nr 4651. Jego córka Halina Wierzbicka (zm. 2 VI 1996) była członkiem zarządu pierwszej kadencji Rodziny Katyńskiej.

WINIARSKI IGNACY [1895–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 6 września 1895 r. w Bielinach (pow. Rawa Mazowiecka, woj. warszawskie), w rodzinie rolników Seweryna i Aleksandry z Olszowskich. Ukończył sześć klas szkoły przemysłowo-rękodzielniczej w Łodzi; brał udział w strajku szkolnym. 10 sierpnia 1914 r. został powołany do armii rosyjskiej i uczestniczył w I wojnie światowej. W maju 1918 r. powrócił do kraju, gdzie zarządzał majątkami ziemskimi. 15 lipca 1920 r. w odpowiedzi na apel Rady Obrony Państwa zgłosił się na ochotnika do Wojska Polskiego, walczącego z bolszewikami. Początkowo służył jako podchorąży, następnie awansował do stopnia podporucznika. 28 stycznia 1921 r. został bezterminowo urlopowany z wojska. Od 8 lutego 1924 r. jego macierzystą jednostką stał się pułk ułanów w Stanisławowie, a w dwa lata później 3. pułk ułanów w Tarnowskich Górach. Był doskonałym rolnikiem i administratorem. Do 1930 r. administrował majątkiem Wancerzów (pow. Częstochowa). W tym czasie zmarła jego żona, Zofia z Bozdawków, osierocając trzech synów: Wojciecha (ur. 1921), Jacka (ur. 1922) i Krzysztofa (ur. 1923). W 1934 r. ożenił się po raz drugi, ze Stanisławą z Seroczyńskich, z którą miał syna Marka (ur. 1935). W 1937 r. zarządzał majątkiem Małusy Wielkie (pow. Częstochowa). W 1939 r. syn Wojciech ukończył Korpus Kadetów im. Marszałka Rydza-Śmigłego w Rawiczu; pozostali synowie byli uczniami szkoły średniej w Częstochowie. W maju 1935 r. został przeniesiony do oficerskiej kadry Okręg Korpusu Nr IV w Łodzi, a 31 grudnia do pospolitego ruszenia tejże kadry. W 1939 r. zgłosił się na ochotnika

do wojska w Wyczerpach koło Częstochowy. W wojnie z Niemcami przeszedł szlak bojowy z Wołyńską Brygadą Kawalerii. Do niewoli sowieckiej dostał się pod Horochowem, wraz z brygadą będącą częścią grupy obronnej „Luck”. Według oświadczeń żołnierzy, których zwolniono, Winiarski postanowił pozostać w niewoli, nie godząc się na zatrzymanie pozostałych towarzyszy. Osadzony w obozie jenieckim NKWD w Kozielsku (pismo NKWD nr 052/2 z 27 kwietnia 1940 r., poz. 57, akta nr 3383), 29 kwietnia 1940 r. został wywieziony transportem XVIII do Lasu Katyńskiego i tam wraz z innymi polskimi oficerami zamordowany. Ekshumowany z dołu śmierci, zidentyfikowany pod nr. 3864. Mimo że jego nazwisko znalazło się na listach zamordowanych w Katyniu, publikowanych w prasie okupacyjnej, rodzina przez dłuższy czas łudziła się, że żyje, ponieważ wśród znalezionych przy nim rzeczy nie było okularów (prawdopodobnie zaginęły w czasie obrony przed oprawcami lub po wrzuceniu do dołu śmierci). Winiarski był żarliwym patriotą, o czym świadczy fakt, że zarówno w 1920 r., jak i w 1939 r. zgłosił się do wojska jako ochotnik. Był jednym z tych, którzy stanowią sól Ziemi Polskiej, a gdy zajdzie taka potrzeba, „[...] na śmierć idą po kolei./ Jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec”. Jego synowie starali się żyć tak, jak życzyłyby sobie tego ich ojciec. Wojciech w stopniu podchorążego brał udział w walkach z armią sowiecką pod Grodnem. Dostał się do obozu jenieckiego, gdzie przebywał do 1942 r. i skąd uciekł, aby stać się żołnierzem AK w randze podporucznika. Jacek i Krzysztof również byli żołnierzami AK. Po wojnie obaj ukończyli politechnikę: Wojciech, jako profesor doktor habilitowany, pracuje na Politechnice Gdańskiej, Jacek jest pracownikiem naukowym. Krzysztof, który ukończył szkołę średnią i był podoficerem Wojska Polskiego, nie żyje. Najmłodszy z braci, Marek, został mechanikiem samochodowym. Na liście ofiar NKWD z 27 kwietnia 1940 r. Ignacy Winiarski figuruje pod nr. 052/2, s. 461, poz. 57, akta nr 3883. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego synowie są członkami Rodziny Katyńskiej, Wojciech jest ponadto przewodniczącym Komisji Rewizyjnej wszystkich kadencji.

WINOWSKI KAROL [1890–1940]

MAJOR

Urodzony 17 lipca 1890 r. w Strzałkowicach (pow. Borszczów). Syn Michała i Malwiny z Różanowskich. Od 1906 r. aż do wybuchu I wojny światowej był członkiem tajnej organizacji niepodległościowej, nosząc ps. „Lustig”. Od listopada 1918 r. ochotnik 18. pułku strzelców Wojska Polskiego w Przemyślu. Uczestnik walk w obronie Przemyśla, Lwowa oraz Kresów Wschodnich; walczył też pod Warszawą z bolszewikami. Do 2 marca 1933 r. służył w Powiatowej Komendzie Uzupelnień w Kołomyi, a następnie – do 31 grudnia 1936 r. – w 29. Pułku

Artylerii Lekkiej w Grodnie, skąd został przeniesiony na emeryturę. Odnaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Gwiazdą Przemysła, Odznaką pamiątkową „Orlęta”, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921, Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości oraz Medalem za Długoletnią Służbę. Zmobilizowany do Wołkowyska, uczestniczył w wojnie 1939 r. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej i został osadzony w obozie w Kozielsku. Pozostawił żonę Teresę i dwóch synów: Stanisława i Krzysztofa. Na liście jeńców wojennych NKWD z 9 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 022/3, s. 446, poz. 42, akta nr 98.

WIŚNIEWSKI STEFAN [1906–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 10 listopada 1906 r. w Łodzi. Syn Waclawa i Kamili z Wojnickich vel Wolskich. Ukończył Państwową Szkołę Włókienniczą w Łodzi. Początkowo pracował jako rzeczoznawca technik przedziałniczy w Domu Bawełny w Gdyni, a następnie w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi. W latach 1936–1937 przebywał na praktyce we Francji. Żonaty z Irminą Ochendalską, z którą miał dwie córki: Marię (ur. 1937) i Barbarę (ur. 1940). Do 1939 r. mieszkał z rodziną w Gdyni i pracował w Domu Bawełny. W ostatnich dniach sierpnia 1939 r. został zmobilizowany jako podporucznik Wojska Polskiego. Poszedł na front walczyć z Niemcami, ale po agresji sowieckiej trafił do obozu jeńców wojennych w Starobielsku. Z obozu przysyłał kartki pocztowe. W jednej z nich, pisanej 17 marca 1940, podkreślił końcowe zdanie, które brzmiało: „Przewietrzyć moje letnie palto”. Według jego żony zdanie to miało być może sugerować przygotowywaną likwidację obozu i zagładę jeńców, która niebawem nastąpiła. Żona Irmina podczas okupacji przebywała u swoich rodziców w Generalnej Guberni i przy ich pomocy wychowywała córki. Nigdy nie wyszła ponownie za mąż, mając nadzieję, że Stefan, więziony gdzieś na Syberii, kiedyś powróci. W Gdyni, dokąd sprowadzili się również jej rodzice, pracowała jako główna księgowa w Centrali Rybnej, a następnie w Laboratorium Rybnym. Wykształciła córki, obie ukończyły Technikum Handlu Zagranicznego oraz Wyższą Szkołę Ekonomiczną, a także założyły własne rodziny (Maria – po mężu Miśkiewicz – mieszka w Gdańsku-Wrzeszczu, Barbara – po mężu Kołodziejska – w Gdyni). Żona poszukiwała Stefana przez PCK, ale odpisywano jej, że jego nazwisko nie figuruje w ewidencji zaginionych. Zmarła w wieku 67 lat, nie poznawszy losu, który spotkał męża. Na liście jeńców wojennych NKWD figuruje pod nr. 520. Córki Maria Miśkiewicz i Barbara Kołodziejska są członkami Rodziny Katyńskiej.

WITKOWSKI KAZIMIERZ [1900–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 29 grudnia 1900 r. w Mińsku Litewskim. Syn Mateusza i Zofii ze Zdanowiczów. Żołnierz 4. pułku strzelców wielkopolskich oraz 10. pułku piechoty w Łowiczu. Absolwent Szkoły Podchorążych dla Podoficerów w Bydgoszczy (1931). 15 sierpnia 1931 r. został mianowany podporucznikiem, a porucznikiem – 1 stycznia 1934 r. Służył w Dowództwie Okręgu Korpusu Nr IV, 43. pułku piechoty w Dubnie i 8. Szpitalu Okręgowym w Toruniu. Żonaty z Heleną Krasucką, z którą miał córkę Zofię i syna Józefa. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Na liście jeńców wojennych NKWD obozu w Kozielsku z 5 kwietnia 1940 r. figuruje pod poz. 72, s. 394. Jego żona Helena (zm. 1995) była członkiem Rodziny Katyńskiej.

WYSOCKI WAŁAW [1891–1940]

KAPITAN. DOKTOR MEDYCyny

Urodzony 9 października 1891 r. w Wilnie. Syn Ignacego i Kazimieri z Borkowskich. Był ginekologiem, doktorem medycyny. Do 1939 r. mieszkał w Wilnie. W 1932 r. zmarła jego żona, Wiera Szpakowska, zostawiając dwóch synów: Zygmunta i Jerzego. W okresie międzywojennym był ordynatorem Oddziału Ginekologicznego Wojskowego Szpitala na Antokolu, ponadto pracował w Wileńskim Pogotowiu Ratunkowym i prowadził prywatną praktykę. 1 września 1939 r. został zmobilizowany i skierowany do objęcia pociągu sanitarnego jadącego na południe kraju, prawdopodobnie do Lwowa. Po wkroczeniu wojsk sowieckich do Polski wzięto go do niewoli wraz z całym personelem, skąd trafił do obozu w Szepietówce. W obozie spotkał kuzyna, podchorążego artylerii, Włodzimierza Straszynskiego, który namawiał go do ucieczki. Wysocki nie uwierzył jednak szerzącym się w obozie pogłoskom o rychłym zwolnieniu jeńców. Przekazał jedynie swym synom list, który miał być im doręczony w razie pomyślnego zakończenia. Ucieczka powiodła się, kuzyn wrócił do Wilna i przekazał list. Porucznik natomiast trafił do obozu w Starobielsku. Z obozu przysłał synom kartkę pocztową. Starszy syn, Zygmunt, miał wówczas 16 lat, a młodszy, Jerzy – 13. Początkowo opiekowała się nimi ciotka, ale wkrótce wywieziono ją do Kazachstanu i musieli radzić sobie sami. Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w 1941 r. wyjechali do posiadłości ojca na Wileńszczyźnie, gdzie spędzili trzy lata. W 1944 r. Zygmunt ożenił się i wrócił do Wilna, a Jerzy został wcielony do Armii Berlinga. W lutym 1945 r. Zygmunt

został aresztowany przez NKWD i osadzony w więzieniu na Antokolu, a następnie na Łukiszkach. Oskarżono go o współpracę z podziemną organizacją i bez wyroku wywieziono wraz z grupą liczącą około 1500 więźniów do obozu NKWD nr 240/9 w Dzierżyńsku-Donbasie, do pracy w kopalni węgla, skąd uciekł wraz z kilkoma kolegami i w październiku 1945 r. dotarł do Wilna. W tym czasie jego żona wraz z córeczką, urodzoną podczas jego pobytu w więzieniu, repatriowała się do Gdańska. Wkrótce udało mu się połączyć się z rodziną i nawiązać kontakt z bratem, który po walkach pod Budziszynem znalazł się w jednostce w Olsztyńskim. Po zakończeniu wojny obaj bracia ukończyli studia na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Inżynieryjnej w Gdańsku i znaleźli zatrudnienie w pracowniach konserwacji zabytków. W latach sześćdziesiątych Jerzy wyjechał z rodziną do Afganistanu na kontrakt, potem wyemigrował do Kanady, gdzie zmarł w 1993 r. Zygmunt w latach 1968–1988 przebywał w Egipcie jako kierownik Polsko-Egipskiej Misji Archeologiczno-Konserwatorskiej w ramach umowy między PRL a ARE. Równocześnie współpracował z Polską Stacją Archeologii w Kairze. Od 1989 r. jest na emeryturze. Synowie nieustannie poszukiwali ojca, śledząc listy ofiar katyńskich, które były publikowane w czasie okupacji. Po wojnie działali za pośrednictwem Ambasady PRL w Moskwie, Pełnomocnika ds. Repatriacji przy MSW oraz Instytutu Polskiego im. gen. Władysława Sikorskiego w Londynie. Z Londynu w 1969 r. przyszła wiadomość, że ich ojciec znajduje się na liście jeńców obozu w Starobielsku pod nr. 416. Odznaczony pośmiertnie odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 (legitymacja nr 12760) oraz Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”. Jego syn Zygmunt jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

WYSZYŃSKI JULIUSZ [1898–1940]

PORUCZNIK

Urodzony 27 stycznia 1898 r. w Rudnikach (Małopolska). Syn Mieczysława i Marii z Cybulskich. Studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W pomyślnym ukończeniu medycyny, do której przejawiał wielkie zamiłowanie, przeszkodził mu wybuch I wojny światowej. Powołany do Wojska Polskiego; służył początkowo w Szpitalu Epidemiologicznym we Lwowie, następnie w Szpitalu Wojskowym Nr 2 w Przemyślu. Po odbyciu we Lwowie w 1920 r. trzymiesięcznego kursu medyków wojskowych służył do 20 grudnia 1920 r. w Batalionie Zapasowym 25. pułku piechoty w Miechowie. 1 października 1920 r. mianowany podporucznikiem, a 20 grudnia 1920 r., rozkazem Ministerstwa Spraw Wojskowych (Departament Sanitarny), bezterminowo urlopowany. Ze względów zdrowotnych nie podjął przerwanych studiów medycznych. Ukończył Szkołę Handlową i przyjął posadę wicedyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego w Ko-

łomy, następnie pracował w Drohobyczu, w Warszawie – na stanowisku kierownika działu w centrali – i w Wilnie, na stanowisku prokurenta. W Kołomyi poznał przyszłą żonę, Marię z Krzesińskich, z którą ożenił się w 1931 r. Mieli dwoje dzieci: syna Zbigniewa (ur. 1933) i córkę Irenę (ur. 1936). W 1938 r. powołano go na ćwiczenia wojskowe. Mimo siedemnastoletniej przerwy kurs oficerów intendentury ukończył z drugą lokatą. 31 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany w stopniu podporucznika rezerwy służby sanitarnej do oddziału stacjonującego w Sokółce. Do niewoli sowieckiej dostał się między Równem a Łuckiem. Dwukrotnie przesłał wiadomość żonie, pierwszą z Grodna, drugą, 21 listopada 1939, z Kozielska. Żona poszukiwała go przez MCK w Ankarze i Genewie. W listopadzie 1947 r. zwróciła się do Sądu Grodzkiego w Giżycku z wnioskiem o uznanie męża za zmarłego, powołując się na pisma z Oflagu VII A z 1 czerwca 1944 r. i od MCK w Genewie z 1 czerwca 1947 r. Na liście ofiar NKWD z 4 kwietnia 1940 r. Juliusz Wyszyński figuruje pod nr. 017/1, poz. 29, s. 418. Żona i dzieci przeżyli okupację w Wilnie. Ich mieszkanie uległo zniszczeniu podczas bombardowania, ocalały jednak zdjęcia, dokumenty i inne pamiątki. Po wojnie osiedlili się w Giżycku, gdzie Maria Wyszyńska mieszka do dziś z córką Ireną (pielęgniarką) i zięciem. Syn Zbigniew zamieszkał w Gdańsku. Juliusz Wyszyński został odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Żona Maria i wnuczka Ewa Narwojz (córka Ireny) są członkami Rodziny Katyńskiej. Ewa jest członkiem zarządu wszystkich kadencji.

ZAKRZEWSKI JÓZEF [1908–1940]. PORUCZNIK, NAUCZYCIEL

Urodzony 14 listopada 1908 r. w Zbyszewie (pow. Lipno). Syn Stanisława i Antoniny z Przybyłowskich. Ukończył Seminarium Nauczycielskie Męskie im. Bolesława Krzywoustego w Płocku i Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski w Wilnie. Był również absolwentem Szkoły Podchorążych w Śremie. Pracował jako nauczyciel, a następnie kierownik szkoły powszechnej w Ławnie (pow. Grodno), gdzie mieszkał wraz z rodziną do wybuchu wojny. W ramach mobilizacji alarmowej, przeprowadzonej w dniach 24–28 sierpnia 1939 r., powołany do 76. pułku piechoty, a następnie przeniesiony do Ośrodka Zapasowego 29. Dywizji Piechoty w Grodnie. 18 września 1939 r. dotarł z częścią oddziałów do Wilna. Tam został wzięty do niewoli sowieckiej i uwięziony w obozie jenieckim NKWD w Kozielsku. Z obozu dotarły do rodziny trzy listy: z 22 listopada 1939, 27 grudnia 1939 i 9 lutego 1940, a także telegram z 18 marca 1940, w którym donosił, że jest zdrowy i otrzymał list. Oryginały korespondencji znajdują się w Muzeum Katyńskim w Warszawie. Z obozu wywieziony do Lasu Katyńskiego, gdzie został zamordowany i pogrzebany. Pozostawił żonę Marię

i dwoje dzieci: Elżbietę i Zbigniewa. Żona i dzieci okres wojny spędzili w Ławnie. Po wojnie wyjechali do Polski, zamieszkując początkowo w Gatnem (pow. Augustów), a potem kolejno w Skrzypowie, Jasieniu i Maliszewie (pow. lipnowski). W 1957 r. żona zamieszkała w Trójmieście, najpierw z córką w Gdyni, a następnie z synem w Sopocie. Zmarła na białaczkę w 1973 r., nie doczekawszy prawdy o Katyniu. Córka Elżbieta ukończyła matematykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie i pracowała jako nauczycielka w II Liceum Ogólnokształcącym w Gdyni. Syn Zbigniew ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Gdańskiej i pracował kolejno w Centralnym Biurze Konstrukcji Okrętowych Nr 2, w Centrum Techniki Okrętowej, a także w Stoczni Północnej SA. Podporucznik Józef Zakrzewski nie figurował w wykazie ekshumowanych w Katyniu, ogłoszonym przez Niemców w 1943 r. Jego żona, usiłując dojść prawdy, prowadziła poszukiwania między innymi za pośrednictwem MCK w Genewie i przez rodzinę w USA. Ostatecznie prawda została ujawniona po przekazaniu Polsce materiałów archiwalnych NKWD. Na liście ofiar z 16 kwietnia 1940 r. figuruje on pod nr. 035/1, poz. 23, s. 513, akta nr 38. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego syn Zbigniew jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

ZAPRZAŁSKI EDWARD [1895–1940] NADKOMISARZ STRAŻY GRANICZNEJ

Urodzony 12 września 1895 r. w Kamięnsku (pow. Piotrków Trybunalski). Syn Walentego i Józefy z domu Graj. Od 1915 r. brał udział w walkach o niepodległość w ramach II Brygady Legionów. Do roku 1929 działał w Wojsku Polskim, następnie został odkomenderowany do Służby Granicznej. W 1939 służył w stopniu komisarza w Komisariacie Służby Granicznej w Cieszynie. Był oficerem zawodowym w stopniu kapitana. Rodzina przeżyła wojnę pod okupacją niemiecką. W styczniu 1940 otrzymała od niego jedną kartkę pocztową – z obozu w Ostaszkwowie. Na liście jeńców wojennych NKWD z 20 kwietnia 1940 r. figuruje pod nr. 037/4, poz. 73, s. 229. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego syn Lech jest członkiem Rodziny Katyńskiej w Gdańsku.

ZARYTKIEWICZ LUDWIK [1895–1940] ASPIRANT POLICJI PAŃSTWOWEJ

Urodzony 8 sierpnia 1895 r. w Samborze. Syn Piotra i Antoniny z Duplagów. Przed wojną mieszkał w mieście Iwieniec (woj. nowogródzkie) i pracował w Policji Państwowej. Żonaty z Małgorzatą Zakrzewską, z którą miał dwoje dzieci: syna Zygmunta (ur. 1927) i córkę Izabelę (ur. 1932). W 1939 r., po agresji sowieckiej, policja wraz z wojskiem opuściła Iwieniec, wycofując się w kierunku Wołożyna. Prawdopodobnie stamtąd trafił do sowieckiego obozu w Ostaszkowie jako jeńiec wojenny. Z Ostaszkowa przysłał dwa listy: jeden pisany w grudniu, drugi na początku stycznia. W kwietniu został zamordowany w Twerze i pochowany w Miednoje. 13 kwietnia 1940 jego żonę z dziećmi wywieziono do Kazachstanu, do miejscowości Jelenowka w okręgu pawłodarskim. Żona, po czterech latach pracy w surowym klimacie, w warunkach głodu i nędzy, zmarła na wygnaniu. Syn Zygmunt w 1945 r. trafił na pięć lat do więzienia. Po wyjściu na wolność pracował w Karagandzie, gdzie pozostał. Córka Izabela (po mężu Piekara) wróciła do Polski i od 1959 r. mieszka w Gdańsku. Na liście jeńców wojennych NKWD z kwietnia 1940 r. Ludwik Zarytkiewicz figuruje pod nr. 05/1, poz. 8, s. 19. Odznaczony pośmiertnie Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939” oraz odznaką pamiątkową Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939. Jego córka, Izabela Piekara, jest członkiem Rodziny Katyńskiej.

Uroczystość upamiętnienia 80 polskich jeńców wojennych obozów w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku zamordowanych przez NKWD wiosną 1940 roku

Kadyny koło Elbląga
Wiosna 2020

Organizatorzy:

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Oddział w Gdańsku

Partnerzy:

Nadleśnictwo Elbląg

**#moja
NIEPODLEGŁA.**